

Vorstel aan : Gemeenteraad van 19 juni 2012
Nummer :
Onderwerp : Voorjaarsnota 2012
Bijlage(n) : 1. Overzicht structurele subsidies 2012
2. Concept besluit

Samenvatting : Via deze voorjaarsnota wordt u een aantal zaken voorgelegd ter vaststelling: begrotingswijzigingen 2012, technisch administratieve mutaties, rapportage / tijdspad kengetallen en de Nota Reserves en Voorzieningen 2012.

Verder informeren wij u via deze voorjaarsnota over een aantal zaken, te weten de stand van zaken van de ombuigingen Begroting 2011 en 2012, voortgang collegeprogramma 2010-2014 en producten, de stand van zaken van de Begroting 2013 en de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Voorgestelde beslissing :

1. De begrotingswijzigingen 2012 vast te stellen.
2. De budgettaire neutrale technisch administratieve mutaties vast te stellen.
3. Kennis te nemen van de stand van zaken van de ombuigingen uit de Begrotingen 2011 en 2012.
4. de Nota Reserves en Voorzieningen 2012 vast te stellen.
5. In te stemmen met de rapportage van de vijf voorgestelde kengetallen en met het tijdspad.
6. Kennis te nemen van de voortgang van het collegeprogramma 2010-2014.
7. Kennis te nemen van de stand van zaken van de Begroting 2013.
8. Kennis te nemen van de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Inleiding

Dit is de tweede voorjaarsnota van de collegeperiode 2010-2014. Gedurende de twee jaar dat dit college nu aan de slag is, is er veel gebeurd en veel veranderd. Een nieuwe burgemeester, een nieuwe wethouder, een nieuwe directeur/gemeentesecretaris, een nieuwe griffier en een nieuw organisatiemodel. Van het gemeentebestuur en het management dat in 2010 aan deze collegeperiode begon, zijn twee wethouders en drie afdelingshoofden hetzelfde gebleven.

Het programma waar dit college mee startte, het coalitiemanifest "Sociaal, groen, duurzaam en ondernemend", is echter nog altijd hetzelfde en nog altijd onze leidraad. Daar staat tegenover dat niet alleen bestuurlijk er veel veranderd is, ook de omstandigheden zijn drastisch gewijzigd. De economische recessie en de daarmee samenhangende Rijksbezuinigingen hebben ook hun weerslag op onze gemeente. De Algemene Uitkering, onze belangrijkste inkomsten bron, staat onder druk. En onze grondexploitaties evenzeer. Daar staat tegenover dat de verwachtingen en eisen ten aanzien van wat de gemeente kan leveren onverminderd groot zijn. Die twee constatering, afnemende mogelijkheden en blijvend hoge verwachtingen, zetten grote druk op de overheid.

In dit spanningsveld tracht het college te laveren tussen bezuinigingen enerzijds en politieke ambities anderzijds. Dit is een bijzondere voorjaarsnota. Gewoonlijk presenteert het college een sluitend financieel beeld ter voorbereiding op de Begroting. Dit jaar is dat echter niet mogelijk. De onzekerheden ten aanzien van de Algemene Uitkering zijn zodanig dat niet met enige zekerheid te voorspellen valt hoe de financiële vlag er dit najaar bij zal hangen. De kans dat aanzienlijk aanvullende bezuinigingen op Rijksniveau nodig zullen zijn is echter groot. En dat deze deels hun weerslag zullen hebben op onze financiële positie is evenzeer waarschijnlijk.

Wij bieden u in deze voorjaarsnota inzicht in de huidige financiële stand van zaken van de gemeente. Na de Bestuursrapportage 2011 (behandeld in oktober 2011) en de Begroting 2012 (behandeld in november 2011) is dit weer het eerste moment waarop wij u hierover informeren. Ook doen wij u een aantal voorstellen met financiële consequenties, informeren wij u over de voortgang van de ombuigingen in 2011 en 2012 en de voortgang van het collegeprogramma. Daarnaast informeren wij u over een aantal beoogde ombuigingen voor de Begroting 2013 en hoe wij er na het doorvoeren van deze ombuigingen met betrekking tot de Begroting 2013 voor staan.

De voorstellen die wij u doen voor 2012 hebben ook een structureel effect op de jaren vanaf 2013. In 2013 gaat het om een voordelig effect van € 14.000. Ook presenteren wij u de noodzakelijke ontwikkelingen in 2013. Daarbij gaat het om een totaalbedrag van € 120.000. Wij stellen daar in 2013 ombuigingen tegenover voor een bedrag van € 600.000. Hiermee hebben wij de resterende stelpost voor bezuinigingen in 2013 ook ingevuld. In de cijfers is echter nog geen rekening gehouden met de te verwachten bezuiniging op het Gemeentefonds. Die werd in een eerder stadium becijferd op € 450.000, maar duidelijkheid hierover ontstaat, waarschijnlijk, pas na het verschijnen van de meicirculaire in juni.

Dat er nog forse bezuinigingen op ons afkomen is duidelijk. In de verdere voorbereiding op de Begroting 2013 hebben wij daarom een aantal noodzakelijke onderzoeken uitgezet. Allereerst is dat het externe onderzoek naar aanvullende bezuinigingsmogelijkheden; een begrotingsscan die een totaalbeeld oplevert van alle bezuinigingsmogelijkheden op korte en langere termijn. Daarnaast loopt de inventarisatie naar het bepalen van het toekomstige investeringsniveau en de positieve effecten daarvan op de exploitatie. Ook loopt de inventarisatie van de gronden en panden en de vraag of wij deze willen en kunnen afstoten om daarmee de reservepositie te versterken.

De huidige politieke situatie in Den Haag stelt ons voor de nodige onzekerheden. Niet alleen is voornamelijk onduidelijk hoe het Gemeentefonds zich zal ontwikkelen. Ook diverse wetgevingstrajecten staan momenteel op losse schroeven. Het Kabinet heeft een aantal decentralisaties aangekondigd. Deze, de jeugdzorg, de AWBZ begeleiding en de Wet Werken naar Vermogen, betekenen een aanzienlijke taakuitbreiding voor de gemeente. Echter door de recente val van het Kabinet is onduidelijk hoe het met deze decentralisaties zal verlopen.

De algemene reserve is de afgelopen jaren teruggelopen, terwijl de risico's zijn toegenomen. Dat maakt de financiële positie voor de gemeente alleen maar moeilijker. Daarom zetten wij, zoals bij de jaarrekening 2011 al aangegeven, in op een versterking van de algemene reserve, het verder terugbrengen van de risico's bij de projecten en grondexploitaties, het op orde houden van de lopende exploitatie en een sluitende meerjarenbegroting. De huidige onzekerheden rondom de ontwikkeling van het Gemeentefonds en de decentralisaties maken het echter niet zinvol om op dit moment al eindvoorstellen aan u te presenteren. Bij het aanbieden van de Begroting 2013 beogen wij u dat inzicht wel geven.

Rekening houdend met de bovengenoemde onzekerheden hebben wij bij het opstellen van deze voorjaarsnota de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De uitvoering van het manifest. Het manifest is voor ons college de leidraad voor het handelen en de daarin uitgesproken ambities willen wij, ondanks de financieel mindere tijden, graag vasthouden.
2. De basis op orde. Dit betekent dat wij onze wettelijk taken zullen uitvoeren en onze dienstverlening op peil willen houden. Daarnaast zal aanvullend geïnvesteerd moeten worden in onze eigen organisatie en in ons onroerend goed. Ten slotte betekent de basis op orde brengen ook er geen ruimte is voor ruime voldoendes waar een zes volstaat.
3. Veiligheid. Veiligheid is een kerntaak. Dat geldt voor de brandweer, maar ook voor veiligheid bij scholen en jeugd.
4. Afspraak=afpraak. Wij willen een betrouwbare overheid zijn, een overheid die zijn afspraken nakomt.
5. Tenslotte is ons uitgangspunt dat maatschappelijke initiatieven bij de inwoners zelf vandaan moeten komen. Daarbij is het in deze financieel onzekere tijden extra van belang dat onze inwoners zelf initiatieven ontplooiën. Een concreet voorbeeld hierbij zijn groenvoorzieningen. Daar draagt de gemeente bovengemiddeld aan bij. Wanneer wij de groenvoorzieningen in stand willen houden, dan zal daarvoor een grotere bijdrage vanuit de bevolking nodig zijn. De tijd dat de gemeente ruimhartig kon bijdragen ligt achter ons. Dat neemt niet weg dat wij als gemeente willen steunen waar nodig en mogelijk.

In hoofdstuk 1 presenteren wij de door ons voorgestelde begrotingsmutaties. Indien u akkoord gaat met deze begrotingsmutaties is op dit moment onze verwachting dat het exploitatiesaldo over 2012 € 222.832 (voordelig) bedraagt, als volgt te specificeren (bedragen in €):

Verwacht voordelig saldo Begroting 2012	3.498
Vastgestelde voordelige begrotingswijziging Voorjaarsnota 2012	<u>219.334</u>
Per juni 2012 verwacht voordelig saldo	<u>222.832</u>

Dit betekent het volgende voor het verwachte verloop van de algemene reserves gedurende 2012:

Stand Algemene Reserve (AR) per 1 januari 2012	1.175.000
Bij: vastgestelde resultaatsbestemming 2011	-763.000
Bij: begrote toevoeging in verband met reservering GEM-gelden	121.000
Bij: verwacht voordelig saldo na Voorjaarsnota 2012	<u>222.832</u>
Verwachte stand AR ultimo 2012	<u>755.832</u>
(bij toevoeging voordelig saldo 2012 aan AR)	

Projecten

Wij hebben kennis genomen van de aanbevelingen en conclusies in het rapport van de commissie raadsonderzoek Raadhuisplein/Haderaplein en het rekenkameronderzoek Besluitvorming grote projecten. Wij zullen de aanbevelingen waar mogelijk borgen in de projectadministratie. Deze zijn wij op dit moment aan het herijken.

Subsidieregister

In de jaarrekening 2011 trof u al een overzicht aan van alle incidentele subsidies. Met ingang van deze voorjaarsnota geven wij u ook inzicht in de structurele subsidies. In bijlage 1 treft u – ter informatie - een overzicht aan van de structurele subsidies 2012.

Burgerraadpleging

In het voorjaar van 2011 hebben wij een burgerraadpleging gehouden onder de inwoners van Haren. Ruim 800 mensen hebben hun voorkeuren met betrekking tot de keuzes kenbaar gemaakt en college en raad hebben de uitspraken van deze raadpleging meegenomen bij de besluitvorming over de Begroting 2012. Van deze ruim 800 inwoners hebben 145 mensen zich bereid verklaard deel te nemen aan een inwonerspanel. Wij zijn van plan om dit inwonerpanel te raadplegen als het gaat om de nieuw te maken keuzes ten behoeve van de Begroting 2013.

Hoofdstuk 1 – Ter vaststelling – Begrotingswijzigingen 2012

1.1 Inleiding

Op 3 november 2011 heeft u de Begroting 2012 vastgesteld. Sinds het vaststellen van de Begroting 2012 heeft zich een aantal interne en externe ontwikkelingen voorgedaan die leiden tot de noodzaak om een eerste begrotingswijziging 2012 aan u aan te bieden. Het gaat daarbij om de volgende ontwikkelingen:

- Het door u vaststellen van de Bestuursrapportage 2011 op 31 oktober 2011 die structurele effecten heeft op de jaren vanaf 2012;
- De jaarafsluiting 2011. In het kader van deze afsluiting wordt bepaald welke investeringen nog niet zijn afgerond. Dit leidt tot een incidenteel financieel effect op het jaar 2012;
- Overige nieuwe ontwikkelingen die zijn gebleken bij de uitvoering van het in de Begroting 2012 vastgelegde beleid.

In tabelvorm vatten wij de opbouw van de begrotingswijziging 2012, die wij u hierbij voorleggen, als volgt samen:

	2012
Saldo vastgestelde Begroting 2012	3.498
Structurele effecten Bestuursrapportage 2011 (zie paragraaf 1.2)	298.208
Jaarafsluiting 2011 (zie 1.3)	-213.396
Overige nieuwe ontwikkelingen 2012 (zie 1.4)	134.522
<i>Totale begrotingsmutatie</i>	<u>219.334</u>
Totaal nieuw saldo 2012	<u><u>222.832</u></u>

Opgemerkt wordt dat een positieve mutatie voordeel betekent ten opzichte van de begroting.

In de paragrafen 1.2 tot en met 1.4 lichten wij de begrotingswijziging per onderdeel nader toe. In paragraaf 1.5 resumeren wij de totale begrotingswijziging per doelgroep.

1.2 Begrotingswijziging 2012: structurele effecten Bestuursrapportage 2011

In deze paragraaf vindt u begrotingswijzigingen vanaf 2012 die voortvloeien uit eerdere besluitvorming, in casu de Bestuursrapportage 2011. Door het vaststellen van de Bestuursrapportage 2011 wijzigde u alleen de begrotingsbedragen voor het jaar 2011. Het is dus nodig om nu nog een begrotingswijziging voor de structurele financiële effecten vanaf 2012 vast te stellen.

Hierna vindt u per doelgroep de belangrijkste begrotingsmutaties, met daarbij aangegeven of deze incidentele (inc) of structurele (struct) effecten hebben:

Doelgroep Inwoners

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
023	Gemeentelijke regelgeving	struct	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Totaal			-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000

Gemeentelijke regelgeving

Handhaving en toezicht kinderopvang

Wij hebben besloten alsnog alle wettelijk verplichte inspecties door de GGD te laten uitvoeren. Structureel is hiervoor vanaf 2012 € 12.000 extra benodigd.

Doelgroep Jongeren

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
331	Gemeentelijk onderwijsbeleid	struct	30.830	12.698	3.042	23.477	0
Totaal			30.830	12.698	3.042	23.477	0

Gemeentelijk Onderwijsbeleid

Herhuisvesting Sint Nicolaasschool

De tekst uit de Bestuursrapportage 2011 luidde: “De Sint Nicolaasschool is door het niet doorgaan van de nieuwbouw aan de Hemsterhuislaan tijdelijk uitgebreid met vijf noodlokalen. Wij beginnen binnenkort met het opstellen van de diverse programma’s van eisen voor een toekomstbestendige verbetering van de huidige onderwijshuisvesting. Dit kan worden vertaald in een nieuw gebouw, een renovatie van een gebouw of een combinatie hiervan. Wij zetten in op het realiseren van de onderwijscarrousel. Dit betekent dat de Sint Nicolaasschool wordt verplaatst naar de huidige locatie van het Zernike College aan de Westerse Drift. Het is dan van belang dat wij dit jaar nog duidelijkheid krijgen over de aankoop van het schoolterrein door Westerholm. Hierover zijn wij in overleg. De noodlokalen leiden tot een extra kostenpost over de periode 2011 tot en met 2015 beginnend in 2011 met € 36.083. Dit heeft tegelijkertijd geleid tot een besparing op de kapitaallasten over dezelfde periode van ruim € 60.000 per jaar. Over 2011 is dit voordeel echter al verwerkt in de Voorjaarsnota 2011 waardoor in deze rapportage over 2011 en verder slechts de extra huurlasten gepresenteerd worden.”

Doelgroep Eigenaren en Huurders

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
251	Plattelandsbeleid	inc	-4.750	-2.375	0	0	0
	Inzet stelpost salarissen *	inc	-7.500	0	0	0	0
Totaal			-12.250	-2.375	0	0	0

* Zie toelichting in deze paragraaf onder Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering (bij product 283 algemene uitgaven en inkomsten).

Plattelandsbeleid

De tekst uit de Bestuursrapportage 2011 luidde: “In de Regio Centraal werken wij samen met de gemeenten Groningen, Hoogezand-Sappemeer en Slochteren en de provincie Groningen aan plattelandsontwikkeling. Bestuurlijk hebben wij ingezet op lokale projecten met een regionale dimensie die vanuit de huidige budgetten dienen te worden gefinancierd. Inmiddels zijn er dit jaar plattelandscafés georganiseerd. Er zijn van de provincie een tweetal concrete verzoeken binnengekomen die een beroep doen op onze eerdere toezeggingen en waarvoor wij binnen de reguliere budgetten geen ruimte meer hebben. Het betreft cofinanciering Stimuleringsproject voor Innovatie in Plattelandsondernemingen (STIPO regeling) en cofinanciering verdere proceskosten.” Zoals vermeld in de Bestuursrapportage 2011 ramen wij hiervoor in 2012 een bedrag bij van € 4.750 en in 2013 een bedrag van € 2.375.

Doelgroep Economische Klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
	Inzet stelpost salarissen *	struct	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal			-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000

* Zie toelichting in deze paragraaf onder Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering (bij product 283 algemene uitgaven en inkomsten).

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
277	Waardering Onroerende Zaken	struct	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
283	Algemene uitgaven en inkomsten	struct	302.774	284.345	274.362	252.709	264.361
293	Saldi kostenplaatsen	struct	-7.600	-7.600	-7.600	-7.600	-7.600
	Inzet stelpost salarissen *	struct	-8.546	-8.546	-8.546	-8.546	-8.546
Totaal			311.628	293.199	283.216	261.563	273.215

* Zie de toelichting in deze paragraaf bij product 283 Algemene uitgaven en inkomsten.

Waardering Onroerende Zaken

Verwachting is dat wij met een jaarlijks derdenbudget van € 90.000 de uitvoering van alle WOZ-werkzaamheden kunnen realiseren. Daarom ramen wij de kosten af met € 25.000 (structureel).

Algemene uitgaven en inkomsten

Conform Bestuursrapportage laten wij het restant van de stelpost in verband met prijsstijgingen in 2011 structureel vrijvallen. Dit leidt tot een jaarlijks voordeel van € 120.821.

De tekst uit de Bestuursrapportage 2011 luidde: “In de begroting hebben wij een stelpost opgenomen voor salarisstijgingen van € 447.677, onder andere in verband met de per 1 juni 2011 nieuw af te sluiten CAO en ontwikkelingen in de (pensioen)premies. Gezien het verloop van de CAO-onderhandeling verwachten wij niet dat wij het hele bedrag nodig hebben om de stijging te dekken. Wij verwachten dat de uiteindelijke stijging uit zal komen op maximaal circa 1,7 %. Daarom laten wij nu € 251.877 van de stelpost vrijvallen (het gaat hierbij om een structureel voordeel).”

In de Begroting 2012 hebben wij de structurele nadelige effecten verwerkt van de afwerking van de projecten Nieuw Raadhuis en Sportpark De Koepel. Wij gaven daarbij aan dat de dekking plaats zou vinden uit het structureel voordelige effect van de Bestuursrapportage 2011 op de jaren vanaf 2012. Deze dekking wordt nu daadwerkelijk ingevuld, hetgeen leidt tot een structureel “nadeel” van in totaal € 82.576 in 2012 (raadhuus € 43.951 en sportpark € 38.625).

De optelsom van een aantal kleinere verschillen leidt tot een structureel voordelig effect van € 12.652.

Saldi kostenplaatsen

Dit is het structurele effect uit de Bestuursrapportage 2011 van een correctie van een foutieve raming van de kosten van de uitbestede salarisadministratie van € 6.000 nadelig en van overige verschillen van € 1.600.

Inzet stelpost salarissen

Conform de besluitvorming over de Bestuursrapportage 2011 zetten wij een deel van het structurele voordeel van het vrijvallen van de stelpost salariskosten in om de volgende knelpunten op personeelsgebied op te lossen:

Doelgroep	Omschrijving	Incidenteel	Structureel	Totaal
Eigenaren en huurders	Stadswachten	7.500	0	7.500
Economische klanten	Uitvoeren wettelijke taken vergunningverlening bedrijven	0	20.000	20.000
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	Formatie huisnummering	0	8.546	8.546
Totaal bijraming gedekt uit vrijval stelpost salarisstijging		7.500	28.546	36.046

1.3 Begrotingswijziging 2012: Jaarafsluiting 2011

Doelgroep Gebruikers zorg

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
211	Huishoudelijke verzorging (WMO)	struct	-222.000	-222.000	-222.000	-222.000	-222.000
Totaal			-222.000	-222.000	-222.000	-222.000	-222.000

Huishoudelijke verzorging (WMO)

In 2011 was sprake van een overschrijding van de begroting op het product Huishoudelijke verzorging (WMO) met € 279.000. Zonder verdere maatregelen zou sprake zijn van een structurele tegenvaller. Wij verwachten het nadelige effect te beperken tot € 222.000 door afspraken met de zorgaanbieders over een betere verhouding tussen de duurdere Huishoudelijke verzorging niveau 2 (met begeleiding/regie) en de goedkopere Huishoudelijke verzorging niveau 1 (zonder begeleiding/regie). In de praktijk verandert er niets voor de betreffende cliënt. Vooralsnog ramen wij dit bedrag als structureel, maar wij willen nader onderzoeken of wij dit verder terug kunnen brengen en komen daar bij de Bestuursrapportage 2012 op terug.

Doelgroep Culturele klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
145	Sport	Inc/struct	-308.588	-18.152	-18.152	-18.152	-18.152
Totaal			-308.588	-18.152	-18.152	-18.152	-18.152

Sport

In verband met het niet doorgaan van de verkoop van Scharlakenhof is het complex weer in de boeken gekomen. Bij de jaarrekening 2011 is ervoor gekozen om het zwembadgedeelte af te schrijven gedurende de periode 2011 tot en met 2012. Dit leidt in 2012 tot een last van € 290.436. Voor het sporthalgedeelte is gekozen voor afschrijving van de restantboekwaarde gedurende de periode 2011 tot en met 2018. Dit leidt tot een structurele last van € 18.152.

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
283	Algemene uitgaven en inkomsten	Inc	410.868	0	0	0	0
303	Mutaties reserves	Struct	-93.676	-80.000	-61.432	-60.000	-60.000
Totaal			317.192	-80.000	-61.432	-60.000	-60.000

Algemene uitgaven en inkomsten

Welke investeringen nog niet gereed zijn en daarom later moeten worden afgesloten blijkt bij de jaarafsluiting. Als investeringen nog niet klaar zijn dan beginnen de afschrijvingen een jaar later. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 410.868 in 2012 (dit voordeel wordt ook wel "kapitaallastenschuif" genoemd). Het later uitvoeren/afsluiten van investeringen in onderwijshuisvesting, infrastructuur, automatisering en materieel voor gemeentewerken levert het grootste aandeel in dit voordeel.

Mutaties reserves

In verband met de opheffing van de bestemmingsreserve Egalisatiefonds Materieel Gemeentewerken in het kader van de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2011 ramen wij de onttrekkingen aan deze bestemmingsreserve af. Dit leidt tot een structureel nadelig effect op het begrotingssaldo van € 93.676 in 2012 (aflopend tot € 60.000 in de jaren vanaf 2012).

Voor het jaar 2012 wordt dit effect goedge maakt door de zogenaamde kapitaallastenschuif, het positieve effect van het later dan gepland uitvoeren van investeringen. Afhankelijk van de uitkomsten van de nog lopende investeringsscreening zal ook het nadelige effect in de latere jaren (deels) teniet gedaan kunnen worden.

1.4 Begrotingwijziging 2012: Overige nieuwe ontwikkelingen

Wij benoemen hier alleen die zaken die binnen de reguliere Begroting 2012 niet te realiseren zijn. Er heeft voordat wij u deze voorstellen deden kritisch onderzoek plaatsgevonden of binnen de reguliere budgetten dekking kon plaatsvinden. Dit was niet het geval. Hierna lichten wij de begrotingswijziging per onderdeel nader toe.

Doelgroep Inwoners

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
4	Ondersteuning Raad	inc	-51.640	0	0	0	0
18	Beleidsplanning en Concerncontrol	inc	-25.000	0	0	0	0
29	Burgerzaken	struct	-29.581	-29.581	-29.581	-29.581	-29.581
Totaal			-106.221	-29.581	-29.581	-29.581	-29.581

Ondersteuning raad

In oktober 2011 heeft u ingestemd met het beschikbaar stellen van het budget voor de inhuur van een extern bureau en de benodigde ondersteuning voor het raadsonderzoek Hadraplein. Volgens afspraak zijn de kosten nu bijgeraamd. De kosten van het extern bureau bedragen € 30.000 en de kosten van de ondersteuning, waaronder de notulering, bedragen € 5.000. In totaliteit is in verband met het raadsonderzoek dus sprake van een incidenteel nadeel van € 35.000.

De urenuitbreiding van de griffier conform de raadsbesluiten van 26 september 2011 en 30 januari 2012 leidt tot een incidenteel nadeel van € 16.640.

Beleidsplanning en Concerncontrol

Wij hebben een deel van de post onvoorzien gebruikt voor het uitvoeren van een begrotingsscan die een totaalbeeld oplevert van alle bezuinigingsmogelijkheden op korte en lange termijn. Het gaat om een bedrag van € 25.000. De dekking (post onvoorzien) hebben wij verwerkt bij Algemene uitgaven en inkomsten onder Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering).

Burgerzaken

Er vinden minder huwelijken plaats dan waarop (in de begroting) werd gerekend. Bovendien vinden vaker huwelijken plaats op tijdstippen die gratis zijn. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 23.478.

Het aantal aangevraagde akten, uittreksels en persoonsdocumenten ligt lager dan de begrote aantallen. Het gaat om een structureel nadeel van € 15.891.

Het aantal naturalisaties ligt hoger dan geraamd. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 9.788.

Doelgroep Gebruikers Sociale Voorzieningen

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
190	Bijstandsverlening	struct	259.051	259.051	259.051	259.051	259.051
196	Ioaw/loaz	struct	-13.900	-13.900	-13.900	-13.900	-13.900
197	Werkloosheids- en Werkgelegenheid	struct	38.907	38.907	38.907	38.907	38.907
Totaal			284.058	284.058	284.058	284.058	284.058

Bijstandsverlening / IOAW / IOAZ / Werkloosheids- en werkgelegenheidsprojecten

De inkomsten en uitgaven zijn aangepast aan de nieuwe beschikkingen van het ministerie (die gedurende de periode september tot en met november 2011 zijn binnengekomen, dus na opstelling van de Begroting 2012).

Dit heeft als voordeel dat gestuurd kan worden op reële bedragen en dat gedurende het jaar een beter beeld te geven is van de voortgang van de budgetten.

Doelgroep Jongeren

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
142	Jeugd	struct	-310.283	-310.283	-310.283	-310.283	-310.283
331	Gemeentelijk onderwijsbeleid	struct	0	0	-6.705	-19.383	-19.100
Totaal			-310.283	-310.283	-316.988	-329.666	-329.383

142 Jeugd

De doeluitkering CJG (Centrum Jeugd & Gezin) van € 310.283 is komen te vervallen. De middelen zijn toegevoegd aan het Gemeentefonds. Voor een nadere toelichting: zie hieronder in deze paragraaf bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering onder product Gemeentefonds.

Gemeentelijk onderwijsbeleid

Uit de door u op 19 december 2011 vastgestelde beleidsnotitie "Duurzame scholen, een goede prestatie" vloeit een benodigde verhoging van het investeringskrediet voor de Brede School voort van € 91.855, af te schrijven in 50 jaar. Dit leidt tot kapitaallasten die aflopen van € 6.705 in 2014 tot € 0 in 2064.

In uw vergadering van 23 april 2012 heeft u besloten om het al beschikbare voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van het Zernike College te verhogen met € 175.000 van € 150.000 tot € 325.000. Dit leidt vanaf 2015 tot extra kapitaallasten, aflopend van € 12.775 in 2015 tot € 0 in 2065.

Doelgroep Gebruikers zorg

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
143	Zorg	inc	-40.500	0	0	0	0
Totaal			-40.500	0	0	0	0

Zorg

In verband met de invoering van de decentralisatie AWBZ-begeleiding ramen wij incidenteel € 40.500 aan voorbereidingskosten bij. Hiervoor is ook geld ontvangen in het Gemeentefonds. Zie ook het product Gemeentefonds bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering in deze paragraaf.

Doelgroep Culturele Klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
145	Sport	struct	-5.771	-5.771	-5.771	-5.771	-5.771
148	Welzijn	struct	0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal			-5.771	-15.771	-15.771	-15.771	-15.771

Sport

Het B(uurt) O(nderwijs) en S(port)-project was structureel geraamd in de begroting. De beëindiging van het project levert daarom een structureel voordeel van € 4.229 op.

Op dit moment is een structureel bedrag van € 10.000 opgenomen in de begroting in verband met de verplaatsing van de Blauwe Ruiters. Het college heeft op 20 november 2008 een brief gezonden aan het bestuur van de paardenvereniging dat onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad een bedrag van € 200.000 tot € 250.000 beschikbaar wordt gesteld om de paardenvereniging een goede uitgangspositie te verschaffen bij de onderhandelingen die moeten leiden naar een nieuwe locatie. Om deze toezegging te kunnen nakomen zal het jaarlijkse bedrag van € 10.000 minimaal verhoogd moeten worden met een structureel bedrag van € 10.000. Een en ander vloeit voort uit de besluitvorming met betrekking tot de sportverplaatsing, zoals die nader is toegelicht in raadsbericht 2011-53 Verplaatsing sport. Er zijn inmiddels concrete plannen voor een manege bij de Mikkelhurst. Het verder uitwerken daarvan is afhankelijk van de bereidheid om deze middelen beschikbaar te stellen.

Welzijn

De subsidie wordt berekend op basis van de financiële resultaten over de afgelopen 5 jaar. Aangezien de financiën van alle buurt- en dorpshuizen in de afgelopen jaren enorm onder druk hebben gestaan stellen wij voor de subsidie in de nieuwe meerjarenperiode 2013 - 2017 € 10.000 hoger vast te stellen.

Doelgroep Eigenaren en huurders

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
264	Volkshuisvesting	struct	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal			-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000

Volkshuisvesting

In de begroting is een ombuiging opgenomen voor de communicatie "Levende stenen". Er was echter nooit een bedrag in de begroting opgenomen, zodat er ook niet op bezuinigd kon worden. Dit corrigeren wij nu. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 5.000.

Doelgroep Gebruikers Publieke Ruimten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
100	Vastgoedbeheer	struct	-165.000	-321.439	-321.178	-320.917	-320.657
167	Monumenten	inc	44.540	0	0	0	0
Totaal			-120.460	-321.439	-321.178	-320.917	-320.657

Vastgoedbeheer

In de investeringslijst in de Begroting 2012 was een ijsbaan opgenomen. Aangezien op dat moment geen duidelijkheid bestond over het investeringsbedrag was een PM-post opgenomen. De plannen zijn inmiddels in een zodanig stadium dat een bedrag van € 123.000 benodigd is om de ijsbaan, deels in zelfwerkzaamheid, te realiseren. Bij een afschrijvingstermijn van 25 jaar leidt dit vanaf 2013 tot kapitaallasten die aflopen van € 11.439 in 2013 tot € 0 in 2038.

Wij zijn op basis van de wet- en regelgeving genooddaakt voldoende capaciteit aan sporthallen in stand te houden. Daarvoor is het nodig om het sporthalgedeelte van Scharlakenhof open te houden. Er is sprake van structurele jaarlijkse exploitatielasten van € 160.000 die wij hier bijramen.

In de opstartfase brengt het openhouden van het sporthalgedeelte eenmalige kosten met zich mee, waarvoor wij een PM-post opnemen, omdat wij het totaalbedrag nog niet in kunnen schatten. Hier komen wij bij de Bestuursrapportage 2012 op terug.

In 2012 is incidenteel minder huuropbrengst voor de Brede School, in verband met de sloop van het huidige (verhuurde) gebouw. Het incidentele nadeel bedraagt € 5.000.

In vervolg op het door u in het kader van de Nota Reserves en Voorzieningen 2011 (onderdeel van de Voorjaarsnota 2011) genomen besluit om voor het groot (bouwkundig- en schilder)onderhoud van alle gebouwen over te schakelen op het zogenaamde voorzieningensysteem, presenteren wij u hierbij de financiële uitwerking. De basis daarvoor ligt er nu, omdat voor al onze gebouwen meerjarige onderhoudsplannen zijn opgesteld, waarbij is uitgegaan van onderhoudsniveau 6 (juist voldoende). Daardoor konden wij nu de benodigde dotatie berekenen. Om de dotatie te kunnen dekken, zetten wij onder andere de kapitaallasten in van de investeringen die nu niet meer hoeven te worden uitgevoerd. Het betreft de zogenaamde “vervangende componenten” (bijvoorbeeld de vervanging van een CV-ketel) die voortaan niet meer worden behandeld als investering, maar gedekt worden uit de Voorziening Onderhoud Gebouwen. Daarnaast gebruiken wij de kosten van het groot schilderonderhoud uit de gewone dienst als dekking, omdat die uitgaven ook via de voorziening zullen gaan lopen.

In 2012 levert de vrijval van kapitaallasten voor “vervangende componenten” een financieel voordeel op van € 108.228. Wij stellen voor om dit voordeel te gebruiken om de geraamde dotatie aan de Voorziening te verhogen met hetzelfde bedrag, waardoor het effect op het begrotingssaldo 2012 neutraal is. Tevens kiezen wij ervoor om het groot onderhoud dat in 2012 uitgevoerd moet worden nog uit te voeren als investering. Hiermee beperken wij de structureel benodigde dotatie. Vanaf 2013 is een bijraming van € 150.000 noodzakelijk om de jaarlijkse dotatie aan de voorziening op het niveau te brengen dat noodzakelijk is om het onderhoudsniveau van de gebouwen (net) op een voldoende niveau te houden. Jaarlijks zullen wij bij iedere voorjaarsnota de benodigde mutatie aan de voorziening opnieuw beoordelen.

Verder willen wij onderzoeken of het verantwoord en mogelijk is om maatschappelijk vastgoed af te stoten. Hierbij zullen wij onderzoeken wat de effecten hiervan zijn op de dotatie aan de Voorziening Onderhoud Gebouwen en welke baten dit mogelijk genereert.

Monumenten

Er is in de jaren 2008 tot en met 2011 veel minder gebruik gemaakt van de strippenkaartregeling dan verwacht. Dit heeft geleid tot een terugbetaling door de Monumentenwacht (uitvoerende organisatie). Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 44.540.

Doelgroep Economische klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
41	Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn	struct	1.861	1.861	1.861	1.861	1.861
Totaal			1.861	1.861	1.861	1.861	1.861

De nieuwe leges voor het afsluiten van wegen (bij evenementen e.d.) leiden tot een structureel voordeel van € 1.861.

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
283	Algemene uitgaven en inkomsten	struct	247.318	222.318	222.318	222.318	222.318
284	Gemeentefonds	struct	305.000	332.000	334.000	277.000	428.000
285	Verspreide Eigendommen	struct	-109.000	-109.000	-109.000	-109.000	-109.000
293	Saldi kostenplaatsen	struct	-81.980	-39.199	-38.811	-38.422	-39.199
298	Beleggingen en rente reserves	struct	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
303	Mutaties Reserves	struct	109.000	109.000	109.000	109.000	109.000
304	Saldo Renteomslag	struct	-22.500	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal			436.838	459.119	461.507	404.896	555.119

Algemene uitgaven en inkomsten

In het kader van de bezuinigingen in 2011 is door een extern bureau onderzoek gedaan naar de benutting van diverse grotere en kleinere budgetten. Daaruit bleek dat er diverse budgetten niet volledig benut worden. Daarom ramen wij voor de grotere budgetten vanaf 2012 structureel een jaarlijks bedrag van € 98.000 af en voor de kleinere budgetten vanaf 2012 een structureel jaarlijks bedrag van € 93.400.

In verband met het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid is meer BTW toegerekend aan de afvalstoffenheffing en rioolrecht. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 30.918 vanaf 2012.

Wij hebben een deel van de post onvoorzien gebruikt voor het uitvoeren van een begrotingsscan die een totaalbeeld oplevert van alle bezuinigingsmogelijkheden op korte en lange termijn. Daartoe verlagen wij de post onvoorzien met € 25.000. Op product 18 Beleidsplanning en concerncontrol bij de Doelgroep Inwoners hebben wij de kosten bijgeraamd.

Gemeentefonds

De septembercirculaire 2011 leidt met ingang van 2012 tot een structurele verhoging van de algemene uitkering met € 266.000. Deze verhoging ramen wij hier bij.

De decembercirculaire 2011 leidt met ingang van 2012 tot een structurele verhoging van de algemene uitkering met € 39.000. Dit voordeel ramen wij hierbij.

Deze verhogingen leiden niet tot eenzelfde verbetering van het begrotingsaldo, omdat er nadelen tegenover staan. Een van de nadelen is het vervallen van de doeluitkering voor het Centrum voor Jeugd en Gezin. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 310.283 dat verwerkt is bij product 142 Jeugd onder de doelgroep Jongeren.

Het andere nadeel betreft hogere kosten in verband met taakmutaties (een taakmutatie is een toevoeging aan het Gemeentefonds om nieuwe gemeentelijke taken te financieren). Bij dit laatste gaat het om de invoeringskosten voor decentralisaties.

Resumerend leiden de septembercirculaire 2011 en decembercirculaire 2011 tot de volgende effecten op het begrotingssaldo:

Omschrijving mutatie	Bijgeraamd op product / doelgroep	2012	2013	2014	2015	2016
Hogere algemene uitkering september-circulaire	284 Gemeentefonds / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	266.000	261.000	311.000	254.000	405.000
Hogere algemene uitkering december-circulaire	284 Gemeentefonds / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	39.000	71.000	23.000	23.000	23.000
Vervallen doeluitkering	142 Jeugd / Jongeren	-310.283	-310.283	-310.283	-310.283	-310.283
Invoeringskosten decentralisaties	143 Zorg / Gebruikers Zorg	-40.500	0	0	0	0
Totaaleffect op begrotingssaldo		-45.783	21.717	23.717	-33.283	117.717

Verspreide eigendommen

Het niet ontwikkelen van Haren Noord deelgebied 4 leidt in de periode 2012 tot en met 2019 naar verwachting tot een lagere inkomst van GEM Haren Noord C.V. in de vorm van een lagere jaarlijkse uitkering uit het Fonds Bovenwijks. Het jaarlijkse nadeel bedraagt € 109.000. Aangezien wij deze gelden grotendeels storten in de Algemene Reserve (AR), verlagen wij de geraamde toevoeging aan de AR met hetzelfde bedrag, waardoor het totaal-effect op het begrotingssaldo neutraal is.

Saldi kostenplaatsen

Wij stellen voor om over te gaan tot de aanschaf van 30 I-pads voor raad, college en griffie om de informatievoorziening verder te verbeteren. Het gaat om een investering van € 22.000 die vanaf 2013 leidt tot (aflopende) kapitaallasten (€ 8.499 in 2013). Vanaf 2012 bedragen de structurele jaarlijkse kosten van ondersteuning voor het I-pad-gebruik € 3.700.

Het juist verwerken van de bezuiniging op communicatie leidt vanaf 2012 tot een structureel jaarlijks nadeel op de afdelingskostenplaats BMO van € 27.000.

Uit het opleidingsplan 2012 blijkt een versterkte noodzaak tot het opleiden van personeel. Het minimaal benodigde bedrag is € 120.000, terwijl hiervoor slechts € 60.000 is opgenomen in de begroting. Voor 2012 stellen wij daarom een incidentele bijraming voor van € 60.000.

Op de afdelingskostenplaats Griffie is in 2012 sprake van een incidenteel voordeel van € 8.720, omdat de werkelijke salariskosten van de door de raad besloten tijdelijke urenuitbreidingen lager lagen dan het gemiddelde uurtarief waarmee gerekend was.

Beleggingen en rente reserves

In verband met de scherpere kapitaallasten voor banken die het gevolg zijn van de financiële crisis heeft BNG het dividendbeleid aangepast. De zogenaamde pay out-ratio is verlaagd van 50% tot 25% van de nettowinst. Dit leidt voor onze gemeente tot een verlaging van het dividend met € 11.000. Dit is een structureel nadeel.

Mutaties reserves

Het niet ontwikkelen van Haren Noord deelgebied 4 leidt in de periode 2012 tot en met 2019 naar verwachting tot een lagere inkomst van GEM Haren Noord C.V. in de vorm van een lagere jaarlijkse uitkering uit het Fonds Bovenwijks (zie hierboven bij product *Verspreide eigendommen*).

Aangezien wij deze gelden grotendeels storten in de Algemene Reserve (AR), verlagen wij de geraamde toevoeging aan de AR met hetzelfde bedrag, hetgeen op dit product leidt tot een voordeel van € 109.000. Het totaaleffect op het begrotingssaldo is neutraal.

In verband met de opheffing van de bestemmingsreserve Egalisatiefonds Materieel Gemeentewerken in het kader van de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2011 ramen wij de onttrekkingen aan deze bestemmingsreserve af. Dit leidt tot een structureel nadelig effect op het begrotingssaldo van € 93.676 in 2012 (aflopend tot € 60.000 in de jaren vanaf 2012). Voor het jaar 2012 wordt dit effect goedge maakt door de zogenaamde kapitaallastenschuif, het positieve effect van het later dan gepland uitvoeren van investeringen (dit effect is gepresenteerd in paragraaf 1.3 Begrotingswijziging 2012: Jaarafsluiting 2011).

Saldo renteomslag

Het niet ontwikkelen van deelgebied 4 van Haren Noord leidt tot een terugbetaling van reeds ontvangen voorschotten (voor de levering van gronden) aan GEM Haren Noord C.V. Het moment waarop de voorschotten terugbetaald moeten worden is nog onzeker, omdat dit momenteel (juridisch) uitgewerkt wordt. De terugbetaling leidt tot rentelasten, omdat de voorschotten niet meer kunnen dienen als financieringsinstrument en wij dus extra geld moeten lenen. Wij gaan voor 2012 uit van een half jaar extra rentekosten, een bedrag van € 22.500. Vanaf 2013 komt het structurele nadelige jaarlijkse effect uit op € 45.000.

Onderzoek beleid, kostendekkendheid en kostentoerekening leges

Met ingang van 2007 is het beleid geweest om de legesopbrengsten zoveel mogelijk kostendekkend te maken. In ons voorstel rond de belastingverordeningen (december 2011) hebben wij aangegeven een evaluatie van het beleid aan te bieden. Wij zijn er niet in de volle breedte in geslaagd om deze evaluatie gereed te krijgen. Wij streven er naar om voor het einde van het jaar deze evaluatie gereed te hebben en u aan te bieden.

Een ander punt met betrekking tot de leges is het volgende: van diverse maatschappelijke organisaties ontvangen wij het verzoek om geen leges te heffen ten behoeve van maatschappelijke activiteiten (voor wijken, buurten, dorpen, sport en welzijn). Op basis van het huidige beleid kunnen wij aan die verzoeken niet voldoen. Wanneer wij daar wel aan zouden willen voldoen dan betekent dit minder inkomsten en een indirecte subsidie. Wij hebben dit onderwerp nog in overweging en nemen dit mee in de evaluatie rond de leges.

1.5 Resumé

Voor uw inzicht tonen wij u hierna de totale begrotingswijzigingen per doelgroep. Dit is de optelling van de in de paragrafen 1.2 tot en met 1.4 in detail toegelichte wijzigingen:

	2012	2013	2014	2015	2016
Doelgroep Inwoners	-118.221	-41.581	-41.581	-41.581	-41.581
Doelgroep Gebruikers Sociale Voorzieningen	284.058	284.058	284.058	284.058	284.058
Doelgroep Jongeren	-279.453	-297.585	-313.946	-306.189	-329.383
Doelgroep Gebruikers zorg	-262.500	-222.000	-222.000	-222.000	-222.000
Doelgroep Culturele Klanten	-314.359	-33.923	-33.923	-33.923	-33.923
Doelgroep Eigenaren en huurders	-17.250	-7.375	-5.000	-5.000	-5.000
Doelgroep Gebruikers Publieke Ruimten	-120.460	-321.439	-321.178	-320.917	-320.657
Doelgroep Economische klanten	-18.139	-18.139	-18.139	-18.139	-18.139
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	1.065.657	672.317	683.291	606.459	768.333
Totale begrotingswijzigingen 2012	219.334	14.333	11.582	-57.233	81.708

Voorstel 1:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om de begrotingswijzigingen 2012 vast te stellen.

Hoofdstuk 2 – Ter vaststelling - Technisch administratieve mutaties 2012

Hieronder vindt u een overzicht van de technisch administratieve mutaties die leiden tot verschuivingen van de ene doelgroep naar de andere, maar budgettair neutraal uitwerken.

Als gevolg van verschuiven van medewerkers tussen afdelingen vinden verschuivingen van uren en dekking uren plaats tussen diverse afdelingen en diverse producten/doelgroepen. Deze mutaties zijn per saldo budgetneutraal.

De overige technisch administratieve mutaties groter dan € 5.000 lichten wij hieronder afzonderlijk per doelgroep toe:

Doelgroep Inwoners

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
1	Bestuursorganen	struct	500	500	500	500	500
4	Ondersteuning Raad	struct	-500	-500	-500	-500	-500
5	Ondersteuning B&W	struct	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
19	Communicatie	struct	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
28	Burgerlijke Stand	struct	21.517	21.517	21.517	21.517	21.517
29	Baten Burgerzaken	struct	-17.810	-17.810	-17.810	-17.810	-17.810
30	Vastgoedregistratie	struct	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
267	Algemene dienstverlening overig	struct	-11	-11	-11	-11	-11
Diverse	Urenverschuivingen	struct	-126.600	-142.840	-142.840	-142.840	-142.840
Totaal			-130.904	-147.144	-147.144	-147.144	-147.144

Ondersteuning B&W

De kosten van de jeugdraad/jeugdparticipatie van € 7.000 verplaatsen we van het product Ondersteuning B&W naar het product Jeugd bij doelgroep Jongeren.

Communicatie/vastgoedregistratie

Alle budgetten met betrekking tot internet, een totaalbedrag van € 21.000, hevelen we over naar product Communicatie. De budgetten zijn afkomstig van de producten Vastgoed (€ 6.000) en Waardering Onroerende Zaken bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering (€ 15.000).

Burgerlijke Stand en Baten Burgerzaken

Er is een andere opzet met betrekking tot de huwelijken, waarbij bruidsparen de kosten voor externe locaties direct met die locaties afrekenen. Dit ging voorheen via de gemeente (rondpompen van inkomsten/uitgaven). Dit leidt tot een verschuiving van € 17.810 tussen de producten Burgerlijke Stand en Baten Burgerzaken.

De toerekening van BTW aan de leges leidt op dit product tot een nadeel van € 4.033

Doelgroep Jongeren

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
142	Jeugd	struct	-26.064	-26.064	-26.064	-26.064	-26.064
331	Gemeentelijk Onderwijsbeleid	struct	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Diverse	Urenverschuivingen	struct	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
Totaal			-10.164	-10.164	-10.164	-10.164	-10.164

Jeugd

Wij ramen een indexeringsverschil bij op de subsidie voor bureau HALT. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 5.564. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

De kosten van de jeugdraad/jeugdparticipatie van € 7.000 verplaatsen wij van het product Ondersteuning B&W bij doelgroep Inwoners naar het product Jeugd.

Wij zetten het hele budget voor Jeugdpreventieoverleg / Zorgadviesteam (JPO/ZAC) in via de CJG. Dit leidt tot een structurele bijraming van een kostenbedrag van € 13.500 op dit product en een aframing van € 13.500 op product Zorg bij doelgroep Gebruikers Zorg.

Gemeentelijk onderwijsbeleid

Het budget van € 12.500 voor het bijhouden van het gebouwenonderhoudssysteem hevelen wij over van dit product naar product Saldi kostenplaatsen onder Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Doelgroep Gebruikers Zorg

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
143	Zorg	struct	7.127	13.500	13.500	13.500	13.500
209	Leefvoorzieningen Gehandicapten	struct	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
211	Huishoudelijke verzorging (WMO)	struct	13.120	13.120	13.120	13.120	13.120
Diverse	Urenverschuivingen	struct	13.600	13.600	13.600	13.600	13.600
Totaal			59.847	66.220	66.220	66.220	66.220

Zorg

Wij ramen een indexeringsverschil bij op de subsidie voor Torion. Dit leidt op dit product tot een incidenteel nadeel van € 6.373. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Wij zetten het hele JPO/ZAC-budget in via de CJG. Dit leidt tot een structurele bijraming van een kostenbedrag van € 13.500 op product Jeugd bij doelgroep Jongeren en een aframing van € 13.500 op dit product.

Leefvoorzieningen gehandicapten

In verband met de toename van het aantal verhuizingen/woningaanpassingen ramen wij bij product Woonvoorzieningen gehandicapten bij doelgroep Eigenaren en huurders een structureel kostenbedrag van € 26.000 bij dat wij dekken uit een verlaging van het budget voor externe adviezen met € 26.000 op dit product.

Huishoudelijke verzorging (WMO)

Om de kosten van de ondersteuning op het gebied van werk, inkomen en zorg te dekken hevelen wij een budget van € 13.120 over van dit product naar product 293 Saldi kostenplaatsen bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Doelgroep Culturele klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
144	Kunst & Cultuur	struct	-18.346	-18.346	-18.346	-18.346	-18.346
145	Sport	inc	-33.000	0	0	0	0
148	Welzijn	struct	-4.621	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Totaal			-55.967	-22.346	-22.346	-22.346	-22.346

Kunst & Cultuur

Wij ramen een indexeringsverschil bij op de subsidie voor de bibliotheek. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 18.346. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Sport

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 33.000 in verband met Nota Sport en Bewegen in 2011 t/m 2015, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Welzijn

Wij ramen een indexeringsverschil bij op de subsidie voor Torion. Dit leidt op dit product tot een incidenteel nadeel van € 621. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Wij ramen een indexeringsverschil bij op de subsidie voor de dorpshuizen. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 4.000. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Doelgroep Eigenaren en huurders

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
36	Openbare Orde en Veiligheid	struct	12.615	12.615	12.615	12.615	12.615
37	Brandweerzorg	inc	20.000	0	0	0	0
210	Woonvoorzieningen Gehandicapten	struct	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
228	Inzameling Huisafval	inc	-3.847	0	0	0	0
240	Duurzame ontwikkelingen	inc	-20.000	0	0	0	0
254	Ruimtelijke Plannen	inc	-85.000	0	0	0	0
265	Omgevingsvergunning bouwen	struct	355	355	355	355	355
Diverse	Urenverschuivingen	struct	-49.156	-29.156	6.400	6.400	6.400
Totaal			-151.033	-42.186	-6.630	-6.630	-6.630

Openbare orde en veiligheid

Het budget voor de stadswachten van € 15.840 is verschoven van dit product naar product Handhaving openbare ruimte bij doelgroep Gebruikers Publieke Ruimten.

Wij ramen een indexeringsverschil met betrekking tot Veiligheidszorg Noord. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 1.400. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Wij ramen een indexeringsverschil met betrekking tot onze bijdrage aan H&OG. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 1.500. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Wij ramen een indexeringsverschil met betrekking tot onze bijdrage aan Slachtofferhulp. Dit leidt op dit product tot een structureel nadeel van € 325. Wij dekken dit uit de stelpost voor prijsstijgingen op product 283 Algemene inkomsten en uitgaven bij Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering.

Brandweezorg

De brandweer heeft een jaarlijks opleidingsbudget van € 40.000 voor het opleiden van 4 manschappen (€ 10.000 per manschap). Voor dit jaar komen er 2 manschappen in aanmerking voor een opleiding (2 x € 10.000). Wij houden incidenteel dus € 20.000 over. Daarmee dekken wij de extra (interne) ondersteuning voor de regionalisering van de brandweer. Dit leidt in 2012 tot een incidenteel voordeel van € 20.000 op dit product en tot een incidenteel nadeel van € 20.000 op product 293 Saldi kostenplaatsen.

Woonvoorzieningen gehandicapten

In verband met de toename van het aantal verhuizingen/woningaanpassingen ramen wij hier een structureel kostenbedrag van € 26.000 bij dat wij dekken uit een verlaging van het budget voor externe adviezen met € 26.000 op het product Leefvoorzieningen gehandicapten bij doelgroep Gebruikers Zorg.

Duurzame ontwikkelingen

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 20.000 in verband met duurzaamheidsprojecten, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Ruimtelijke Plannen

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 85.000 in verband met Bestemmingsplan Buitengebied, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Doelgroep Gebruikers publieke ruimten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
47	Wegen, Straten en Pleinen	inc	-40.000	0	0	0	0
65	Verkeer en Vervoer	inc	-26.360	0	0	0	0
172	Landschapsbeheer	inc/str	-20.250	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
177	Plantsoenen	struct	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
233	Riolen	inc	-20.000	0	0	0	0
245	Handhaving openbare ruimte	struct	-15.840	-15.840	-15.840	-15.840	-15.840
Diverse	Urenverschuivingen	struct	-66.667	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal			-184.117	-115.840	-115.840	-115.840	-115.840

Wegen, Straten en Pleinen

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 40.000 in verband met jaarlijkse kosten onderhoud Meerweg, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Verkeer en Vervoer

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 26.360 in verband met actualiseren GVVP, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Landschapsbeheer

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 15.250 in verband met projecten Landschapsuitvoeringsplan, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Riolen

Budgetoverheveling uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 van € 20.000 in verband met maatregelen GRP, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

Handhaving openbare ruimte

Het budget voor de stadswachten van € 15.840 is verschoven van product Openbare orde en veiligheid bij Doelgroep Eigenaren en huurders naar dit product.

Doelgroep Economische klanten

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
41	Dienstverlening Europese Diensten-richtlijn	struct	-18	-18	-18	-18	-18
Diverse	Urenverschuivingen	struct	800	800	800	800	800
Totaal			782	782	782	782	782

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Nr	Product		2012	2013	2014	2015	2016
277	Waardering Onroerende Zaken	struct	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
283 /	Algemene Uitgaven en Inkomsten /	inc /	-7.677	1.482	1.482	1.482	1.482
286 /	Bijzondere Baten en Lasten /	struct					
293	Saldi kostenplaatsen						
303	Mutaties Reserves	inc	239.610	0	0	0	0
Diverse	Urenverschuivingen	struct	224.623	254.196	218.640	218.640	218.640
Totaal			471.556	270.678	235.122	235.122	235.122

Waardering onroerende zaken

Alle budgetten met betrekking tot internet, waaronder het bedrag van € 15.000 dat op dit product stond, zijn overgeheveld naar product Communicatie onder doelgroep Inwoners.

Mutaties reserves

Overheveling van het restantbudget van € 239.610 uit de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling van 2011 naar 2012 naar diverse doelgroepen en producten, conform Bestuursrapportage 2011 en Jaarrekening 2011.

In totaal betekent dit het volgende:

Doelgroep	2012	2013	2014	2015	2016
Inwoners	-130.904	-147.144	-147.144	-147.144	-147.144
Gebruikers sociale voorzieningen	0	0	0	0	0
Jongeren	-10.164	-10.164	-10.164	-10.164	-10.164
Gebruikers Zorg	59.847	66.220	66.220	66.220	66.220
Culturele Klanten	-55.967	-22.346	-22.346	-22.346	-22.346
Eigenaren en Huurders	-151.033	-42.186	-6.630	-6.630	-6.630
Gebruikers Publieke Ruimten	-184.117	-115.840	-115.840	-115.840	-115.840
Economische Klanten	782	782	782	782	782
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	471.556	270.678	235.122	235.122	235.122
Totaal	0	0	0	0	0

Voorstel 2:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om de budgettaire neutrale technische administratieve mutaties vast te stellen.

Hoofdstuk 3 – Ter informatie - Stand van zaken ombuigingen Begroting 2011 + 2012

Hieronder treft u per doelgroep de voortgang van de ombuigingen 2011 die vanaf 2011 zijn ingezet en de ombuigingen 2012 zoals deze door u in de Begroting 2012 zijn vastgesteld. In totaal gaat het om een ombuigingsbedrag van € 1.238.000. De ombuigingstaakstelling voor 2011 is € 730.000 en voor 2012 € 508.000.

Van een bedrag van € 886.000 kan met zekerheid gezegd worden dat deze in 2012 wordt gerealiseerd. Een bedrag van € 352.000 is op dit moment nog niet gerealiseerd. Wij beschouwen dit als een taakstelling voor ons college. Over de verdere voortgang in 2012 berichten wij u in de Bestuursrapportage 2012.

Over de ombuigingen die (nog) niet zijn gerealiseerd zijn de volgende bijzonderheden te melden:

Doelgroep Inwoners

Ondersteuning Raad: realiseren van een ombuiging van € 11.000.

Van het geplande bedrag is € 6.500 ingevuld. Wij verwachten van de raad dat u het restant van € 4.500 in 2012 zult realiseren.

Invordering begraafrecht: realiseren van een ombuiging van € 39.500.

Door de tariefsverhoging constateren wij minder verlengingen. Daarnaast wordt er ook minder begraven. Deze 2 factoren leiden tot inkomsten daling. Het is op dit moment daarom nog te vroeg om te kunnen aangeven of wij deze ombuiging daadwerkelijk gaan realiseren.

Doelgroep Jongeren

Jeugd; realiseren van een ombuiging van € 45.000.

De bezuinigingstaakstelling op speeltoestellen van € 30.000 zal worden gerealiseerd. De consequentie daarvan is dat het aantal speelplekken aanzienlijk wordt teruggebracht, dat wij het aantal speeltoestellen terugbrengen en dat wij bij de aanschaf van nieuwe speeltoestellen in overleg gaan met de buurt. In dat overleg gaat het niet alleen om de vraag welke behoefte er is, maar ook willen wij nagaan of gebruik kan worden gemaakt van eenvoudiger type toestellen en natuurlijke speelmogelijkheden.

Doelgroep Culturele klanten

Kunst en cultuur: realiseren van een ombuiging van € 13.000.

Van de geplande € 13.000 wordt € 10.000 gerealiseerd door het wegvallen van de subsidie aan Oranje Nassau, de Harfa-lessen en een verlaging van de bijdrage aan het Regionaal Cultuurplan.

Doelgroep Eigenaren en huurders

Woonvoorzieningen gehandicapten: realiseren van een ombuiging van € 52.000.

Door de vele aanvragen en toekenningen van woningaanpassingen wordt de ombuiging niet gerealiseerd.

Ruimtelijke plannen realiseren van een ombuiging € 36.000.

De ombuiging wordt niet gerealiseerd. Gezien de hoeveelheid van projecten is dit budget nodig voor inhuur van projectleiders en bestemmingsplan makers. Afhankelijk van de voortgang van de diverse bouwplannen kan er mogelijk wel een resultaat worden bereikt door het afsluiten van Anterieure-Exploitatie-Overeenkomsten.

Volkshuisvesting: realiseren van een ombuiging van € 5.000.

In de begroting was een ombuiging opgenomen voor de communicatie “Levende stenen”. Er was echter nooit een bedrag in de begroting opgenomen, zodat er ook niet op bezuinigd kon worden. Dit hebben wij in Hoofdstuk 1.4 als begrotingswijziging gecorrigeerd, waarmee deze ombuiging is opgeheven.

Doelgroep Gebruikers publieke ruimte

Wegen straten en pleinen: realiseren van een ombuiging van € 36.000.

Van de ombuiging is € 33.000 gerealiseerd. In de loop van 2012 zal door het stopzetten van een abonnement op een licentiecontract het restant van € 3.000 worden gerealiseerd.

Afwatering: realiseren van een ombuiging van € 10.000.

De gehele ombuiging zal niet worden gerealiseerd. Door vermindering van de stortkosten kan € 5.000 worden gerealiseerd.

Vastgoedbeheer: realiseren van een ombuiging van € 67.000.

De gehele ombuiging zal niet worden gerealiseerd. De te realiseren ombuiging van € 30.000 door het invoeren van een lager niveau gebouwenonderhoud zal niet worden gerealiseerd, omdat uit inventarisatie blijkt dat het huidige budget onvoldoende is om onze gebouwen op het minimale niveau te kunnen onderhouden.

Daarnaast kan nog niet aangegeven worden of het verhogen van de parkeertarieven tot een ombuiging van € 24.450 zal leiden, omdat onder andere de reductie eerste half uur parkeren nooit van toepassing is geweest op de parkeergarage.

Plantsoenen: realiseren van een ombuiging van € 65.000.

De verwachting is dat een bedrag van € 42.000 gerealiseerd gaat worden. Voor het resterende bedrag wordt een alternatief gezocht.

Doelgroep economische klanten

Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn: realiseren van een ombuiging van € 8.000.

Het is op dit moment nog te vroeg om aan te geven of deze ombuiging gerealiseerd gaat worden.

Parkeervoorzieningen: realiseren van een ombuiging van € 97.250.

Ondanks de verhoging van het tarief zijn minder inkomsten gegenereerd. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt in verband met vandalisme en zijn de kosten voor het onderhoud en de controle van de parkeermeters niet verminderd. Om deze redenen zal de ombuiging niet worden gerealiseerd.

Algemene dekkingsmiddelen/bedrijfsvoering

Saldi kostenplaatsen: realiseren van een ombuiging van € 312.000.

De ombuiging op control (€ 20.000) wordt niet gerealiseerd. Dit kan pas als een vacature ontstaat.

Voorstel 3:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om kennis te nemen van de stand van zaken van de ombuigingen uit de Begrotingen 2011 en 2012.

Hoofdstuk 4 – Ter vaststelling - Nota Reserves en Voorzieningen 2012

Algemeen

Met ingang van 2011 vormt de nota Reserves en Voorzieningen onderdeel van de voorjaarsnota. In de jaren daarvoor was de nota een op zichzelf staand stuk waarin alle ins en outs van iedere reserve en iedere voorziening werden beschreven. Vanaf vorig jaar beschrijven wij alleen de wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen. Deze verandering was onderdeel van de herijking van de Planning&Control cyclus.

Nieuwe Voorziening Riolen

Onderdeel van uw besluit van 21 mei 2012 over de herziening van het Gemeentelijk Rioleeringsplan (GRP) was het instellen van een nieuwe voorziening, genaamd Voorziening Riolen, per 1 januari 2013. Wij presenteren de belangrijkste parameters van deze voorziening in de volgende tabel:

Doel	Het doel is tweeledig. Het eerste doel is de egalisatie van baggerkosten. Het tweede doel is het beheersbaar houden van de hoogte van de rioolheffing op lange termijn, daartoe worden de kapitaallasten teruggebracht tot maximaal 60% van de totale rioolkosten.
Voeding	Vanuit de rioolheffing. Het verschil tussen de opbrengst van de rioolheffing enerzijds en de lopende exploitatie- en kapitaallasten anderzijds wordt gedeeld aan de voorziening.
Bodem	€ 50.000 (de bodem geldt vanaf 2015).
Plafond	€ 50.000 aan het einde van het boekjaar.
Besteding	De uitgaven van baggeronderhoud (dat eens in de 2 á 3 jaar plaatsvindt) worden ten laste van de voorziening gebracht. Daarnaast wordt een deel van de uitgaven voor vervangingsinvesteringen ten laste van de voorziening gebracht. Er wordt zoveel aan de voorziening onttrokken dat vanaf 2015 de stand per 31 december uitkomt op € 50.000.

In verband met ons uitgangspunt van 100% kostendekkendheid van de rioolheffing heeft het instellen van de rioolvoorziening geen effect op het begrotingssaldo.

Screening bestemmingsreserves en voorzieningen

Zoals vermeld in de Nota Reserves en Voorzieningen 2011 (opgenomen in de Voorjaarsnota 2011) is ons beleid er op gericht om een zo klein mogelijk aantal “afzonderlijke potjes” in de vorm van bestemmingsreserves en voorzieningen in stand te houden. Wij houden alleen bestemmingsreserves en voorzieningen in stand en vormen alleen nieuwe op basis van sterke argumenten. In dit kader hebben wij alle reserves en voorzieningen opnieuw gescreend. Wij zien op dit moment geen verdere mogelijkheden tot het opheffen van bestemmingsreserves en voorzieningen.

Bestemmingsreserve Nieuwbouw Zernike College

In verband met de omschakeling van de Harense locaties van het Zernike College van dislocatie tot nevenvestiging ontvangen wij met ingang van 2012 zelf rechtstreeks geld in het Gemeentefonds (voor de verdeelmaatstaf leerlingen). Voorheen ontving de gemeente Groningen het geld voor de Harense locaties via het Gemeentefonds en betaalde op basis van een overeenkomst met ons een (vast) bedrag per jaar aan Haren. Doordat de leerlingen op de Harense locaties met ingang van 2012 voor het eerst meetellen bij de bepaling van de Harense Gemeentefonds-uitkering is er sprake van een sterke leerlingengroei ten opzichte van 10 jaar geleden. Hiermee kwalificeren wij 10 jaar lang, dus gedurende de jaren 2012 tot en met 2021 voor de Gemeentefonds-verdeelmaatstaf “Extra groei leerlingen”.

Al met al krijgen wij veel meer geld via het Gemeentefonds dan voorheen via de gemeente Groningen. In de komende 10 jaar is sprake van een jaarlijks voordeel van circa € 0,9 miljoen.

Aangezien er binnen de Begroting (los van de kapitaallasten van het voorbereidingskrediet) (nog) geen geld is opgenomen voor de toekomstige nieuwbouw van het Zernike College, zullen wij u bij de Bestuursrapportage 2012 voorstellen om de voordelen ten gevolge van de omschakeling van het Zernike College Haren van dislocatie tot nevenvestiging te reserveren in de vorm van een Bestemmingsreserve Nieuwbouw Zernike College. Wij zullen dit in de Bestuursrapportage ook cijfermatig uitwerken.

Egalisatiereserve (decentralisatie) WMO

In de aanloop naar de Voorjaarsnota 2012 is door ons gesproken over de wenselijkheid van een eventuele nieuwe bestemmingsreserve WMO om toekomstige overschotten/tekorten op het WMO-budget te egaliseren (in verband met open-einde-regelingen). Dit is besproken in de context van de komende decentralisatie in de vorm van overheveling van de AWBZ-ondersteuning naar de WMO. Gegeven ons beleid om zo min mogelijk "potjes" in de vorm van bestemmingsreserves te vormen en gegeven het feit dat nog weinig informatie beschikbaar is over de financiën van deze decentralisering, hebben wij vooralsnog besloten niet aan u voor te stellen een Egalisatiereserve WMO in te stellen.

De decentralisaties (op het gebied van Wet werken naar vermogen, de begeleiding uit de AWBZ en jeugdzorg) brengen grote risico's met zich mee, die een effect zullen hebben op het weerstandsvermogen van de gemeente. Hier zullen wij bij de Begroting 2013 op terug komen.

Voorstel 4:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om de Nota Reserves en Voorzieningen 2012 vast te stellen.

Hoofdstuk 5 – Ter vaststelling - Voorstel kengetallen

Wij hebben u eerder toegezegd om in de Planning & Control cyclus kengetallen op te nemen in begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening. Wij doen u hierbij het voorstel om de volgende vijf kengetallen te benoemen:

1. Termijn afdoen brieven;
2. Termijn afdoen klachten;
3. Bezwaren (aantal, afhandelingstermijn);
4. Betaaltermijn debiteuren;
5. Betaaltermijn crediteuren.

Wij stellen u het volgende tijdspad voor om deze kengetallen te implementeren:

- In de Begroting 2013 zal bepaald worden welke streefcriteria aan deze kengetallen zullen worden gekoppeld;
- In de Bestuursrapportage 2013 zullen wij u voor het eerst tussentijds rapporteren;
- In het Jaarverslag 2013 zal voor het eerst echte verantwoording plaatsvinden over deze kengetallen.

Voorstel 5:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om in te stemmen met de rapportage van de vijf voorgestelde kengetallen en met het tijdspad.

Hoofdstuk 6 – Ter informatie - Voortgang Collegeprogramma 2010-2014

In dit hoofdstuk treft u de stand van zaken en voortgang van het Collegeprogramma 2010-2014 aan. Bij de Begroting 2013 zal actualisatie van het Collegeprogramma 2010-2014 plaatsvinden.

Actie	Leidt tot	Port. houder	Voortgang
<i>Tweede helft 2010</i>			
Buurtwethouders	Uitbreiding/aanpassing protocollen dorpscoördinatoren en wijkschouwen	RB	Buurtwethouders en dorpscoördinatoren zijn benoemd. Geen verdere ontwikkeling van deze functies dan periodiek aanwezig zijn in buurt of dorp.
Burgerparticipatie	Aanvliegroute burgerparticipatie	RB	In gang gezet. Dit is een continue proces. Beleidsnota is vastgesteld. Bij processen en procedures afwegen welk instrument wordt ingezet.
Introductie WABO	Nieuwe legesverordening	TS	Is gebeurd (evaluatie moet nog in de loop van 2012).
Woningbouwplan Spoor tot Steeg	Vaststellen bestemmingsplan	GP	Is gebeurd, maar nog niet onherroepelijk. Zitting bij de Raad van State op 25 juni a.s. Uitspraak volgt na de zomer.
Distelhof	Vaststelling bestemmingsplan	GP	Is vastgesteld en is onherroepelijk.
Hadera-/Raadhuisplein	Herijking grondexploitatie en aanvliegroute	GP	Is gebeurd.
<i>Eerste helft 2011</i>			
Stationsgebied	Vaststelling stedenbouwkundig plan	GP	Is in september 2011 door de gemeenteraad vastgesteld.
Organisatiestructuur/cultuur	Vaststelling gewenste cultuur en structuur	RB	Is vastgesteld.
Huisvesting VVV	Vaststelling meest gewenste locatie	TS	Op basis van een onderzoek naar de mogelijke locaties (Boomker, 't Clockhuys-CKC, gemeentehuis en Hortus) is besloten om de VVV te handhaven op de huidige locatie.
Woningbouwplan Kooi- Hekman	Vaststelling alternatieve aanpak	GP	Dit is gedaan met de vaststelling van de jaarstukken 2010.

Tweede helft 2011			
Positioneren adviesraden	Proactieve inspraak adviesraden	RB	Adviesraad Wmo adviseert gevraagd en ongevraagd. In het kader van de 3D maandelijks bijpraten en sparren.
Buurtbudgetten	Herkennen en erkennen burgerbetrokkenheid op buurtniveau	RK	Geen respons ontvangen van gevraagde partijen. Vraagt meer ureninzet om te ontwikkelen en mensen te stimuleren.
Administratieve lastenverlichting	Vaststellen resultaten onderzoek administratieve lastenverlichting	RB	Er ligt geen document maar ervaring uit de praktijk is bekend. Met name op het gebied van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Naar nu blijkt (medio 2012) is de verplichting goed doorgevoerd op papier (model VNG), maar is de praktijk weerbarstiger. Wij komen binnenkort met een voorstel voor aanpassing van APV, waarbij toch weer een aantal artikelen, gepaard gaande met aanvragen ontheffingen en vergunningen, worden toegevoegd. Bijvoorbeeld over reclamevergunning. Waarom? Om te kunnen handhaven op 'wildgroei' in de openbare ruimte.
Sport en beweging	Vaststelling nota sport- en bewegingsbeleid	TS	Afgerond. De Sportnota is door de gemeenteraad vastgesteld.
Speelvoorzieningen	Evaluatie en herijking beleid speelvoorzieningen	TS	Met de huidige bezuinigingen resteert een klein bedrag voor onderhoud. Een spreidings- en vervangingsplan is in voorbereiding.
Toeristisch platform	Evaluatie en herijking beleid recreatie en toerisme	TS	Eind 2011 evaluatie afgerond en vastgesteld door de gemeenteraad.
Ondernemersloket	Afronding discussie nut en noodzaak en vormgeving	TS	Discussie kan bij de behandeling van de begroting 2013 worden afgerond.
Onnerstaete	Vaststelling beleidskader	GP	Kaderstelling door het college B&W vastgesteld .

			Wordt tzt getransporteerd naar nieuwe bestemmingsplan buitengebied.
Glimmend Hart	Vaststelling bestemmingsplan	GP	Financieel is dit niet gelukt. Het is aan het dorp hoe nu verder te gaan.
Herijken toeristisch platform	Vaststelling beleidskader 2012-2015 (eerste helft 2012) = Follow-up beleidsnota Recreatie en Toerisme (vastgesteld 12 december 2007)	TS	Eind 2011 evaluatie afgerond en vastgesteld door de gemeenteraad.
Hortus/Biologisch Centrum	Vaststelling beleidskaders	GP	Is gebeurd.
Agrariërs en landschapsbeheer	Oriëntatie op samenwerking op het gebied van natuurbeheer	TS	Een oriënterend gesprek met Landschapsbeheer Groningen heeft plaatsgevonden.

Geheel 2012

Gemeenschappelijke regelingen	Afronding discussie of wijze waarop Haren deelneemt aan de diverse gemeenschappelijke regelingen	B&W	Loopt volgens planning. In raad mei/juni 2012 nieuwe vaststelling deelname besturen in raad. Afhankelijk van de doorloop aanpassing Wgr op Rijksniveau vindt nadere herijking plaats. De verwachting is dat nog een aantal wijzigingen plaatsvindt in de wijze waarop wij deelnemen. Men moet dan denken aan verlaging, bijdrage, wijze van beoordelen (jaar)stukken door individuele gemeenten of door instellen van werkgroepen en aanpassing aan dualisering (Nieuwe artikelen in Wgr). Aantal regelingen is in liquidatie, dit loopt nog wel even door.
Meerweg ontwikkelt meer	Vaststelling diverse bestemmingsplannen	GP	Bestemmingsplan parkeerterrein ligt vanaf juni 2012 ter inzage. Voor bestemmingsplan Oost is een offertetraject gestart. De andere bestemmingsplannen zijn formeel nog niet in voorbereiding.
IJsbaan	Afronding discussie en realisatie	TS	Het eindrapport van de werkcommissie IJsbaan is klaar. De plannen van de

			Blauwe Ruiters zijn in ontwikkeling. De uitwerking van de plannen van de Blauwe Ruiters en de Zorgboerderij de Mikkelderhorst zal worden opgepakt.
Herijking culturele infrastructuur	Welzijn voor de burgers in de volle breedte nader bezien in het kader van de discussie over de individuele en collectieve voorzieningen in aansluiting op de visie op Haren en het veranderde welzijnsbeleid	RK	Cultuurnota is in ontwikkeling, sluit aan bij de uitgangspunten van het Cultureel Manifest. Welzijn wordt opgepakt bij het WMO-beleidsplan en de meerjarenovereenkomsten.
Moederbestemmingsplan Paterswoldesemeer	Vaststellen moederbestemmingsplan	GP	Voorbereidingen starten na de zomervakantie 2012.
Moederbestemmingsplan Haren-Midden	Vaststellen moederbestemmingsplan	GP	Voorbereidingen starten na de zomervakantie 2012.
Woningbouwplan van der Meilocatie	Vaststelling bestemmingsplan	GP	Zal 2013 worden.
Herzien convenant(en) met woningcorporaties	Vaststelling convenant(en)	GP	Gepland voor tweede helft 2012
IHP 2013-2016	Vaststelling IHP 2013-2016	GP	Staat op de raadsagenda december 2012. Zijn onvoldoende uren voor beschikbaar. Uitstel naar voorjaar 2013 is te verwachten.
Herijking locatie 't Nije Cruys	Vaststelling beleidskaders	RK	Na onderzoek is gebleken dat de investering niet leidt tot het gewenste rendement. Is daarom van de agenda afgevoerd.
Verbreed beheer realiseren	Clustering investeringsschema voor gebouwen in beheersbegroting 2011	RB	Wordt in het najaar verder uitgewerkt.
Visie Haren 2020	Vaststelling inhoudelijke visie Haren 2020	RB	Motie van de raad is opgepakt. Sterkte-zwakte analyse is gestart. Eind 2012 visie gereed.
Nieuwe website maken incl. digitaal meldpunt en digitaal loket	Betere klantcontacten, meer digitale dienstverlening, betere publieksinformatie	RB/RK	Nieuwe website is gelanceerd. Aan het digitaal loket is een aantal producten toegevoegd. Verder wordt onderzocht welke producten nog meer kunnen worden toegevoegd.
Reclamenota	Vaststelling reclamenota	RB	Er is een start gemaakt met de voorbereiding van de reclamenota. Verwacht wordt dat dit in de tweede helft van 2012 kan worden afgerond met een voorstel

			aan de raad.
Planning & Control-cyclus	Herijking Planning & Control-cyclus	TS	De herijking van de Planning & Control-cyclus heeft in de raad plaatsgevonden. In raadsbericht 2011-18 hebben wij het project verbetering P&C aangekondigd. Dit project heeft een doorlooptijd van een jaar.
Nesciopark	Vaststelling verkoopvoorwaarden	TS	Is in mei 2012 in de gemeenteraad geweest. Bestemmingsplan transferium volgt najaar 2012.
Ondernemersbudget	Vaststelling afspraken rondom gemeenschappelijke activiteiten	TS	In voorjaarsnota is voorstel opgenomen voor invoeren Ondernemersfonds. Discussie kan bij de behandeling van de begroting 2013 worden afgerond.
Lokaal loket herijken en hervestigen	Herhuisvesting front- en back office in gemeentehuis	RK	Evaluatie heeft plaatsgevonden. Plaats loket/integrale toegang 3D afhankelijk van nieuwe wetgeving decentralisaties.
Stichten jeugdadviesraad	Vaststelling jeugdadviesraad als onderdeel van jongerenparticipatie	RK	Jongerenparticipatie is in april 2012 in de gemeenteraad geweest. Raadsbesluit om te kiezen voor de Dag van de lokale democratie, het gebruik van sociale media, politiek maatschappelijke stages en jongerenpanels. Per geval bekijken welke vorm van jeugdparticipatie gewenst is.
Moederbestemmingsplan Onnen	Vaststelling moederbestemmingsplan	GP	Is in september 2011 vastgesteld door de gemeenteraad.
Woningbouwplan Haren Noord	Vaststelling bestemmingsplan deelgebied 5 en 6	GP	Het voorontwerp bestemmingsplan zal voor de zomervakantie 2012 in procedure worden gebracht.
Woningbouwplan Hooiveld	Vaststelling verkoopvoorwaarden	GP	Momenteel wordt gewerkt aan het stedenbouwkundig plan en bijbehorende grondexploitatie. Dit wordt na de zomer 2012 aan de gemeenteraad ter vaststel-

			ling voorgelegd.
Zernike	Vaststelling nieuwe locatie	GP	De voorkeurslocatie is aangewezen (Kerklaan). Onderhandeling met eigenaar voor grondaankoop is gestart. Voorbereiding bestemmingsplan en activiteiten gericht op realisatie zijn gestart. Na zomervakantie 2012 voorstel in gemeenteraad.
St. Nicolaasschool	Vaststelling nieuwe locatie	GP	De onderhandelingen zijn mede afhankelijk van de verplaatsing van het Zernike college aan de Westerse Drift. Zodra hierover duidelijkheid bestaat zullen de overleggen met de Nicolaasschool en Westerholm weer geïntensiveerd worden. Naar verwachting eind 2012.
Consultatiebureau voor ouderen	Presentatie resultaat haalbaarheidsonderzoek	RK	Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond. Er is een expertmeeting voor de gemeenteraad georganiseerd. Afsluitend raadsbericht wordt voor de zomervakantie 2012 aan de gemeenteraad gezonden.
Herijking subsidiesystematiek	Vaststelling subsidieverordeningen	TS	De subsidieverordening Sport, Cultuur en Welzijn is in het kader van deregulering geëvalueerd.
Herziening GVVP	Vaststelling nieuw GVVP 2011	RK	Naar verwachting in september 2012 behandeling in de raad.
Alcohol preventie fors inzetten	Benoemen als onderdeel van het preventieve gezondheidsbeleid	RK	Plan jeugd en alcohol is in ontwikkeling. Tevens beleidsaandachtspunt bij het lokaal gezondheidsbeleid.
Herijking dorpshuizen	Vaststelling inhoudelijke kaders en maatschappelijke functie van de dorpshuizen binnen het welzijnsbeleid	RK	De prestatieafspraken met de dorpshuizen zijn vastgelegd in de meerjarenbeschikking. Er zijn inmiddels 2 bijeenkomsten geweest met alle besturen om te kijken waar samengewerkt kan worden. Er is een bij-

			eenkomst belegd voor de beheerders.
Moederbestemmingsplan Glimmen	Vaststelling moederbestemmingsplan	GP	Plan wordt in derde kwartaal 2012 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.
Moederbestemmingsplan Haren-dorp West	Vaststelling moederbestemmingsplan	GP	Plan wordt in september 2012 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.
Moederbestemmingsplan Noordlaren	Vaststelling moederbestemmingsplan	GP	Plan wordt in derde kwartaal 2012 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.
Woonplan opstellen	Vaststelling woonplan Haren 2020	GP	Het woonplan 2012-2022 zal in september of oktober ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.
Raadhuisplein/Haderaplein ontwikkeling + herinrichting	Besluit tot verkoop grond	GP	Via marktconsultatie worden de kaderstelling en aanbestedingsvoorwaarden geoptimaliseerd. Het raadsvoorstel kaderstelling wordt in september 2012 aan de gemeenteraad voorgelegd.
Stationsgebied	Vaststelling bestemmingsplan	GP	Deelprojecten worden separaat uitgewerkt, binnen randvoorwaarden stedenbouwkundig plan en grondexploitatie en kaderstellend verwerkt in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan zal medio 2013 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.
Herijken welzijnsinfrastructuur	Evaluatie Wmo-nota en implementatie van de kanteling van de Wmo getiteld 'Welzijn nieuwe stijl'	RK	Kadernota WMO vastgesteld in jan 2012. In december 2012 staat het WMO-beleidsplan op de raadsagenda.
Samenwerkingsmogelijkheden	Vaststellen conclusies samenwerkingsmogelijkheden	RB	Loopt volgens planning. Sterkte zwakte analyse + analyse bestaande en mogelijke samenwerkingen, onderzoek start mei 2012. Uitkomsten onderzoek, bespiegelingen gemeenteraad, burgerparticipatie en visitatiecommissie eind

			2012 traject gereed.
<i>Geheel 2013</i>			
Huisvesting buitendienst	Vaststelling investeringsbudget	RB	
Jeugd vandalisme	Evaluatie van de huidige aanpak en de functie van Jeugdoverlastcoördinator	RK	
Moederbestemmingsplan Haren buitengebied	Vaststellen moederbestemmingsplan	GP	
Ruimtelijke visie Strook oostelijk A28	Vaststelling beleidskaders	GP	
<i>Eerste helft 2014</i>			
Fietspad aanleggen naar Friescheveen	Cofinanciering POP-voornemen ter bevordering recreatie (fietsen) en toerisme (horecavoorziening)	RK	
Moederbestemmingsplan Haren Oosterhaar	Vaststellen moederbestemmingsplan	GP	
Klimaatnota	Evaluatie klimaatnota 2009-2015	GP	

Voorstel 6:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om kennis te nemen van de voortgang van het collegeprogramma 2010-2014.

Hoofdstuk 7 – Ter informatie - Stand van zaken Begroting 2013

7.1 Uitgangspunten

In de inleiding hebben wij onze (financiële) uitgangspunten reeds benoemd als basis van de bespreking over de ombuigingen en nieuwe ontwikkelingen voor 2013 en verder. Het financiële vertrekpunt is als volgt:

NB alle bedragen in dit hoofdstuk zijn x € 1.000

	2013	2014	2015	2016
Saldo uit Begroting 2012	201	708	367	329

Deze saldi (€ 1.603.000 in totaal) zijn nodig om het weerstandsvermogen op peil te brengen, en werken daarom niet door in de ombuigingstaakstelling. Zie verder in Hoofdstuk 8.

Recapitulatie van de structurele effecten van de 2012 mutaties van de Voorjaarsnota 2012:

	2013	2014	2015	2016
Structurele effecten Bestuursrapportage 2011	272	254	253	241
Structurele effecten Mutaties 2012	-257	-243	-310	-160
Totaal mutaties 2012-deel VJN 2012	14	12	-57	82

7.2 Voorstel Ombuigingen

	2013	2014	2015	2016
Ter informatie: stelpost / saldi nog om te buigen (in Begroting 2012)	-319	-631	-648	-623
	2013	2014	2015	2016
Voorstel ombuigingen				
a. minder cursussen college	4	4	4	4
b. lidmaatschap CEVAN	4	4	4	4
c. representatie	7	7	7	7
d. Hoff-Venemastichting	4	4	4	4
e. promotiemateriaal etc.	8	8	8	8
f. idem	16	16	16	16
g. overschrijdingsregeling b.b.o.	50	50	50	50
h. afschaffen onderwijsbegeleiding	53	53	53	53
i. WMO huish. Verzorging PGB	25	25	25	25
j. WMO huish. Verzorging vervoer	6	6	6	6
k. WMO huish. Verz. Uit 2012	80	83	86	89
l. vacature Clockhuys	20	40	40	40
m. kapvergunningen deels (stelpost)	25	25	25	25
n. Minder bijdrage Meerschap (m.i.v. 2014)	0	22	22	22
o. VVV	15	15	15	15
p. toerekenen aan GRP > beheer en onderhoud sloten etc	60	60	60	60
q. toerekenen aan GRP > straatveegkosten	57	65	64	63
r. Verhoging huidige tarief Forensenbelasting	4	4	4	4
s. tariefsdifferentiatie ozb woningen/niet woningen	130	130	130	130
t. Afschaffing reiskostenvergoeding medewerkers	10	20	27	27
u. Niet vervullen van vacature ICT adviseur	0	35	35	35
v. schoonmaak aanbesteding	4	4	4	4
w. Diverse investeringen naar achteren schuiven, activa langer in gebruik houden, ect. (positief effect op kapitaallasten)	16	20	11	6
Totaal voorstel ombuigingen	598	699	700	697

Hieronder volgt een nadere toelichting van de voorgestelde ombuigingen en mogelijke (maatschappelijke) effecten daarvan:

- Minder cursussen en congressen etc. voor de collegeleden.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: minder verdieping in informatie over nieuwe ontwikkelingen. Minder netwerkmogelijkheden.
- Lidmaatschap CEVAN opzeggen, m.i.v. 2013 mogelijk. CEVAN is al jaren in liquidatie.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: bestuurlijk/politieke afweging, maar deze moet dan vroegtijdig worden gemaakt en ingebracht.
- Inzet verminderen op representatie en catering
Mogelijk (maatschappelijk) effect: o.a. versobering Nieuwjaarsreceptie en Koninginnedag.
- Ureninzet in rekening brengen bij Hof-Venemastichting
Mogelijk (maatschappelijk) effect: vroegtijdig aankondigen.
- Promotiemateriaal en ontvangsten halveren.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: dit kan, maar betekent dat wij vanuit dit budget niet meer in kunnen spelen op activiteiten die lopende het jaar voorbij komen en een grote uitstraling voor de gemeente Haren hebben, zoals bijvoorbeeld de Wielerronde.

- f. Promotiemateriaal en ontvangsten halveren.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: nieuwkomersdag wordt versoerd. Niet meer met lunch, maar op een tijdstip plannen dat koffie/thee en een 'haafje' een passende traktatie zijn. Zit niet het grote geld in. De jaarlijkse open dag afschaffen.
- g. Suppletieregeling beëindigen en vervangen door duurzaamheidsbijdrage.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: het maatschappelijk effect is dat er minder ruimte is om bestaande scholen duurzamer en energiezuiniger te maken. In de vastgestelde nota 'gezonde scholen, een goede prestatie' is het uitgangspunt dat investeringen voor dit doel rendabel moeten zijn. Dit betekent dat de investering binnen 10 jaar terug moet worden verdiend door lagere exploitatielasten. Het aanpassen zal mogelijk zijn, maar langer duren.
- h. Gemeentelijke bijdrage voor onderwijsbegeleiding afschaffen
Mogelijk (maatschappelijk) effect: laag, want naast de uitkering die scholen zelf al krijgen is dit een aanvullend bedrag voor de scholen. Het blijkt dat scholen nu al moeite hebben om de gemeentelijke bijdrage te besteden.
- i. Aanpassen PGB tarief naar marktconform tarief
Mogelijk (maatschappelijk) effect: met het verlagen van de tarieven voor PGB's worden de mogelijkheden voor de klant om met het PGB helemaal invulling te geven aan de eigen wensen beperkt.
- j. Individuele vergoeding in geld voor vervoer afschaffen
Mogelijk (maatschappelijk) effect: belanghebbenden met een indicatie voor vervoer en een eigen auto zullen door het wegvallen van de financiële tegemoetkoming mogelijk niet meer in staat zijn hun auto te financieren.
- k. Effecten invullen bezuinigingspakket WMO 2012, reeds gerealiseerd door maatregelen in 2012.
- l. Niet vervullen vacature coördinator Clockhuys-CKC (0,5 fte), vertrek medio 2013
Mogelijk (maatschappelijk) effect: minder inzet bij culturele projecten en ondersteuning van de Culturele Raad Haren.
- m. Kapvergunningen deels afschaffen. Ons beperken tot circa 100 markante particuliere bomen voor de gemeente. De rest vrijlaten, waarbij dan wel een meldplicht door de burger geldt.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: wellicht is wel een versimpeling mogelijk: sommige bomen qua type of omvang vergunningsvrij maken.
- n. Minder bijdrage Meerschap
Mogelijk (maatschappelijk) effect: achteruitgang kwaliteit Paterswoldsemeer
- o. Geen bijdrage VVV meer
Mogelijk (maatschappelijk) effect: beperkt. Er zal geen toeristische info meer worden verstrekt. Wellicht dat andere organisaties die taken vervolgens toch gaan oppakken, bv. Ondernemend Haren.
- p. Meer kosten toerekenen aan product riolering. Zie raadsvoorstel mei 2012.
- q. Idem.
- r. Verhoging huidige tarief Forensenbelasting met een 10 of 20%
Mogelijk (maatschappelijk) effect: laag.
- s. Invoering tariefsdifferentiatie ozb woningen / niet-woningen van +20%
Mogelijk (maatschappelijk) effect: de gemeente Haren is een van de weinige gemeenten in Nederland die geen tariefsdifferentiatie kent tussen het eigenarentarief voor woningen en niet-woningen. In de provincie Groningen zijn het alleen de gemeenten Bellingwedde, Vlagtwedde en Haren die geen tariefsdifferentiatie kennen.

In onze buurgemeenten is sprake van de volgende situatie:

	OZB-tarief eigenaren woningen (in %)	OZB-tarief eigenaren niet-woningen (in %)
Groningen	0,1400	0,3496
Tynaarlo	0,0842	0,0992
Hoogezand-Sappemeer	0,1361	0,2963

- t. Afschaffing reiskostenvergoeding bij mensen die in vaste dienst zijn en / of na 1 jaar in dienst te zijn. Gefaseerd afbouwen / sterfhuisconstructie
Mogelijk (maatschappelijk) effect: vroegtijdig aangeven. Wij worden als werkgever minder aantrekkelijk. Wel overleg met OR.
- u. Niet vervullen van vacature ICT adviseur bij vertrek per 1 februari 2014
Mogelijk (maatschappelijk) effect: meer gerichtere focus en inhoudelijke aansturing op ICT ontwikkelingen.
- v. Mogelijk kostenreductie door eind 2011 (opnieuw) aanbesteden van schoonmaak van alle gemeentelijke gebouwen (gemeentehuis, Westerse Drift, CKC)
Mogelijk (maatschappelijk) effect: opschaling aanbesteding: 5 contracten en aanspreekpunten (firma's) zijn omgezet in één contract.
- w. Diverse investeringen (maaimachine, aanh.wagen, bestelauto, zoutstrooier, etc.) 2013 t/m 2017 - investeringsmoment naar achteren schuiven, activa langer in gebruik houden, ect. Daardoor positief effect. Investeringsbedrag € 195.000.
Mogelijk (maatschappelijk) effect: faciliteren van dienstverlening aan onze inwoners

In de Begroting 2012 is een aantal ombuigingen met een effect vanaf 2013 genoemd dat in de Begroting 2013 zal worden verwerkt.

Wij laten bij een aantal ombuigingsvoorstellen een nadere analyse / onderzoek / invulling plaatsvinden, o.a. bij maatschappelijk werk, vakonderwijs L.O., vastgoed, de kostendekkendheid van de sportaccommodaties, de subsidiëring van Torion, het beheer van de openbare ruimte en de toekomst van 't Clockhuys-CKC.

Omdat er nog noodzakelijke ontwikkelingen zijn en omdat er nog extra rijksbezuinigingen plaatsvinden hebben wij afgesproken dat:

- aanvullend een extern onderzoek plaatsvindt naar alle onderdelen van de begroting, de investeringen en projecten waar bestuurlijke/politieke keuzes mogelijk zijn
- dit onderzoek betrokken zal worden bij de voorbereiding van de (meerjaren)begroting
- op dat moment ook de verwachte rijksbezuinigingen in beeld zijn
- en er dan een definitief voorstel aan de raad wordt gedaan met betrekking tot de (meerjaren) begroting

Daarnaast screenen wij de investeringen, inventariseren wij de mogelijkheden om panden en gronden af te stoten en werken wij aan het terugbrengen van de risico's bij de diverse projecten.

Om de toekomstige bezuinigingen op te kunnen vangen zijn deze onderzoeken van groot belang. Wij zullen u bij de Begroting 2013 hierover informeren.

7.3 Nieuwe ontwikkelingen

Is er dan nog ruimte voor nieuwe (noodzakelijke) ontwikkelingen?

Nieuwe ontwikkelingen 2013	2013	2014	2015	2016
Ter informatie: Stelpost / saldi nog in te vullen nieuw beleid (in Begroting 2012)	36	30	70	72
Reeds besloten nieuw beleid: Sporthal Scharlakenhof stookruimte (investering)	-19	-19	-19	-19

Noodzakelijke ontwikkelingen

a. Project overlast coördinatie (incidenteel 2013)	32
b. Brandweer (fluctueert per jaar)	8
c. Opleidingsbudget medewerkers verhogen	50
d. Ondernemersfonds	30
Totaal	120

Hieronder volgt een nadere toelichting van de noodzakelijke ontwikkelingen en mogelijke (maatschappelijke) effecten daarvan:

- a. Project jeugdoverlastcoördinatie een jaar voortzetten (incidenteel in 2013)
Mogelijk (maatschappelijk) effect: Minder jeugdoverlast op straat, jongeren toegeleid naar individueel traject
- b. Wijzigingen in kapitaallasten als gevolg van het aangepaste brandweer vervangingsinvesteringsplan. Uitgangspunt is het in stand houden van het huidige niveau van brandweezorg. Door op een doelmatige manier (slim combineren en aanbesteden) voertuigen en ander brandweermaterieel te vervangen verwacht de brandweer een besparing aan kapitaallasten te kunnen realiseren. Als de aanbestedingsvoordelen volledig gehaald worden, besparen wij jaarlijks kapitaallasten. Om het huidige niveau van brandweezorg te kunnen blijven garanderen is een pakket aan vervangingsinvesteringen noodzakelijk. Mogelijk (maatschappelijk) effecten:
  - Indien geen vervanging ademlucht: geen brandweezorg verlenen. Geen mensen redden uit brandend object. Gezondheid eigen mensen in gevaar.
  - Indien geen vervanging hydraulisch gereedschap: geen personen uit voertuigen kunnen halen/redden.
  - Indien geen vervanging bussen: in buitengebied kan dan geen goede brandweezorg worden verleend (witte-vlekkenplan), transport brandweerpersoneel zeer slecht, niet meer naar trainingen en oefeningen en uitruk wordt bemoeilijkt.
  - Indien geen brandweerboot meer: geen redding op Paterswoldsemeer en Zuidlaardermeer (op grond van convenant zijn wij daartoe wel verplicht).
  - Indien geen vervanging verbindingsapparatuur: repressieve taak kan niet meer uitgevoerd worden. Communicatie is van levensbelang voor de brandweer in de uitvoering van hun repressieve taak.
- c. Opleidingsbudget medewerkers verhogen van 0,7% naar 1,3% van de totale salariskosten)
Mogelijk (maatschappelijk) effect: er worden steeds hogere eisen gesteld aan de kwaliteit en het opleidingsniveau van de medewerkers en ook de complexiteit van de vraagstukken die op ons afkomen vereisen dat medewerkers kennis op niveau brengen en houden.
- d. Oprichten Ondernemersfonds. Al lange tijd speelt met Ondernemend Haren de discussie over het vormen van een zogenaamd ondernemerfonds. Wij hebben u hiervan op de hoogte gehouden. Om Haren als koopcentrum op de kaart te houden is het vormen van een fonds om gezamenlijke activiteiten (4 Mijl, Sinterklaasintoct, kerstversiering, etc.) uit te kunnen bekostigen een belangrijk gegeven.

Ondernemend Haren vraagt een jaarlijkse bijdrage van € 30.000. Wij willen hierin meegaan, omdat een aantrekkelijk koopcentrum (de “huiskamer van Haren”) voor inwoners en ondernemers van groot belang is. Wij nemen hiervoor als onderdeel van nieuw beleid structureel € 30.000 op.

In de voorbereiding op de Voorjaarsnota 2012 hadden wij in eerste aanleg een bedrag van € 50.000 opgenomen als gevolg van de rijkskortingen op de WSW. Op grond van het zogenaamde lenteakkoord in de Kamer hebben wij begrepen dat deze korting voor 2013 van de baan is. Om die reden hebben wij dit onderdeel als noodzakelijke ontwikkeling geschrapt.

Overige

Zwembad Scharlakenhof

In december 2011 heeft u een motie aangenomen over de toekomst van het zwembad Scharlakenhof. De motie geeft aan ons een opdracht en kaders mee. Een initiatiefgroep vanuit de gebruikers heeft gewerkt aan een voorstel en dat in april aan ons gepresenteerd. Als apart voorstel zal dit onderwerp in de raadsvergadering van juni 2012 aan u worden voorgelegd. Wij concluderen dat de motie niet binnen de kaders van de raad is uit te voeren. Als gevolg daarvan hebben wij geen financiële middelen voor het zwembad in de Voorjaarsnota 2012 opgenomen.

Ontwikkelingen die te zijner tijd op ons afkomen en nog moeten worden ingevuld:

- Vergunningverlening en Handhaving in verband met RUD;
- RUD stichtingskosten;
- Uitvoering GVVP;
- Decentralisaties en invoeringskosten;
- Huisvesting brandweer en openbare werken: de brandweerkazerne voldoet niet aan de eisen. Vervanging is onvermijdelijk, maar hoe dat moet gebeuren is nog een bestuurlijke afweging: nieuwbouw of renovatie op huidige locatie, nieuwbouw op nieuwe locatie, bouwen in eigen beheer of outsourcen met een huurconstructie. Aan elk scenario zijn kosten verbonden. Hier komen wij in de Begroting 2013 op terug. Bij eventueel volledig onderbrengen bij de regio zullen de door te berekenen kosten vermoedelijk niet lager zijn, en is de vraag of wettelijke aanrijdtijden kunnen worden behaald.

7.4 Totaal

In totaal betekent het voorgaande voor de totale ombuigingstaakstelling:

	2013	2014	2015	2016
Mutaties 2012-deel van de Voorjaarsnota 2012 (zie 7.1)	14	12	-57	82
Voorstel ombuigingen 2013 (zie 7.2)				
* Stelpost / saldi nog om te buigen (in Begroting 2012)	-319	-631	-648	-623
* Voorstel ombuigingen	598	699	700	697
Nieuwe ontwikkelingen 2013 (zie 7.3)				
* Stelpost/saldi nog in te vullen nieuw beleid (in Begroting 2012)	36	30	70	72
* Reeds besloten: stookruimte in Sporthal Scharlakenhof (investering)	-19	-19	-19	-19
* Noodzakelijke ontwikkelingen	-120	-141	-213	-201
Overige ontwikkelingen				
* Effecten decentralisaties/RUD	PM	PM	PM	PM
* Projecten / grondexploitaties	PM	PM	PM	PM
Ombuigingstaakstelling 2013 en verder	190	-50	-167	8

Overige ontwikkelingen, die nog niet zijn meegenomen in bovenstaand overzicht:

De verwachte bezuinigingen op het Gemeentefonds als gevolg van extra rijksbezuinigingen bedroegen in februari circa € 450.000. Dit was gebaseerd op een inschatting van VNG uit februari die was gebaseerd op mediaberichten die toen circuleerden over op handen zijnde extra bezuinigingen. Toen was sprake van een extra Rijksbezuiniging van € 5 miljard. Op basis van ervaringscijfers zou dit volgens VNG leiden tot een bezuiniging op het Gemeentefonds van circa € 450 miljoen. Op basis van de vuistregel dat 1/1000 deel voor rekening van de gemeente Haren komt, leidde dit tot het bedrag van € 450.000. Inmiddels weten wij dat de extra Rijksbezuiniging veel hoger komt te liggen dan € 5 miljard. Op basis van de in juni verschijnende meicirculaire kunnen wij bepalen wat dit betekent voor Haren.

Voorstel 7:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om kennis te nemen van de stand van zaken van de Begroting 2013.

Hoofdstuk 8 – Ter informatie – Ontwikkeling weerstandsvermogen

Op basis van de staande Begroting 2012 en rekening houdend met het reeds genomen raadsbesluit over het niet ontwikkelen van Haren Noord deelgebied 4 ziet de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen er in de komende jaren als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000)

Jaar	AR	Onbenutte bel. capa- citeit	Totale weerst. cap.
1-1-2012 (na voorgestelde resultaatsbestemming 2011)	412	810	1.222
<i>Mutaties 2012:</i>			
Toevoeging deel GEM-gelden aan AR (Cf. Begroting 2012) *	230	0	230
Vermindering toev. GEM-gelden aan AR ivm deelg. 4 (raadsb. 26-3-2012)	-109	0	-109
31-12-2012	533	810	1.343
<i>Mutaties 2013:</i>			
Toevoeging deel GEM-gelden aan AR (Cf. meerj.ramingen in Begr. 2012)	530	0	530
Vermindering toev. GEM-gelden aan AR ivm deelg. 4 (raadsb. 26-3-2012)	-109	0	-109
31-12-2013	954	810	1.764
<i>Mutaties 2014:</i>			
Toevoeging deel GEM-gelden aan AR (Cf. meerj.ramingen in Begr. 2012)	530	0	530
Vermindering toev. GEM-gelden aan AR ivm deelg. 4 (raadsb. 26-3-2012)	-109	0	-109
31-12-2014	1.375	810	2.185
<i>Mutaties 2015:</i>			
Toevoeging deel GEM-gelden aan AR (Cf. meerj.ramingen in Begr. 2012)	530	0	530
Vermindering toev. GEM-gelden aan AR ivm deelg. 4 (raadsb. 26-3-2012)	-109	0	-109
31-12-2015	1.796	810	2.606
<i>Mutaties 2016:</i>			
Toevoeging deel GEM-gelden aan AR (Cf. meerj.ramingen in Begr. 2012)	530	0	530
Vermindering toev. GEM-gelden aan AR ivm deelg. 4 (raadsb. 26-3-2012)	-109	0	-109
31-12-2016	2.217	810	3.027
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (bij Ratio Weerst.verm. van 1,0):			5.010 **
Zie voor de berekening van de benodigde weerst.cap. het Jaarverslag 2011			

Tekort aan weerstandscapaciteit per 31-12-2016

1.983

Ons beleid is er op gericht om de risico's verder te beperken om als gevolg daarvan het benodigd weerstandsvermogen terug te brengen. Wanneer wij daarin slagen dan zullen de voordelige begrotingssaldi in de jaren tot en met 2016 die jaarlijks vanuit de exploitatie aan de Algemene Reserve moeten worden toegevoegd ook lager horen te zijn. Dat geeft de nodige ruimte en flexibiliteit om in te kunnen spelen op mutaties in de exploitatie.

Bij de Begroting 2013 presenteren wij u de geactualiseerde versie van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

* In 2012 is het deel van de ontvangst vanuit de GEM-gelden (Fonds Bovenwijks) dat wordt toegevoegd aan de AR lager dan in de latere jaren, omdat er vanuit de ontvangst € 305.000 besteed zou worden aan de reconstructie van het kruispunt Onnerweg/Geertsemaweg. Bij de Begroting 2012 is besloten om het bedrag van € 305.000 niet meer aan het kruispunt te besteden, maar aan het dekken van een deel van de kosten van het project Sportverplaatsing.

** Dit is de benodigde weerstandscapaciteit bij een gelijkblijvend risicoprofiel. Door het nemen van beheersmaatregelen kunnen risico's worden afgebouwd, waardoor ook de benodigde weerstandscapaciteit daalt. Een voorbeeld hiervan is het stoppen van (een) project(en).

Voorstel 8:

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om kennis te nemen van de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Voorstel Voorjaarsnota 2012

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor om:

1. de begrotingswijzigingen 2012 vast te stellen.
2. de budgettair neutrale technisch administratieve mutaties vast te stellen.
3. kennis te nemen van de stand van zaken van de ombuigingen uit de Begrotingen 2011 en 2012.
4. de Nota Reserves en Voorzieningen 2012 vast te stellen.
5. in te stemmen met de rapportage van de vijf voorgestelde kengetallen en met het tijdspad.
6. kennis te nemen van de voortgang van het collegeprogramma 2010-2014.
7. kennis te nemen van de stand van zaken van de Begroting 2013.
8. kennis te nemen van de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Haren, 22 mei 2012

burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester